

HEILSKAPLEG RISIKO- OG SÅRBARHEITSANALYSE

HÅ KOMMUNE 2023-2027

Vedt. KS 30.03.2023

Innhald

Innleiing	4
Hendingar	8
Naturhendingar.....	9
Store ulykker	21
Tilsikta hendingar	43
Andre hendingar.....	52
Samla vurdering av risikobiletet.....	59
Omgrep og metode.....	61
Plan for oppfølging	68
Samfunnstryggleik og beredskap i planar.....	74

Innleiing

Bakgrunn

Sivilbeskyttelseslova § 14 stiller krav om at kommunen skal kartleggja kva for uønskte hendingar som kan henda i kommunen, vurdere sannsynet for at desse hendingane skjer og korleis dei i så fall kan påverka kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderast og samanfattast i ein heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse). Denne skal leggjast til grunn for kommunen sitt arbeid med samfunnstryggleik og beredskap, og skal oppdaterast i takt med revisjon av kommunedelplanar og ved endringar i risiko- og sårbarheitsbiletet.

Den heilskaplege ROS-analysen skal omfatta heile ansvarsområdet til kommunen både administrativt og geografisk. Det vert stilt krav om at risiko- og sårbarheitsanalysen skal gi eit så komplett risikobiletet som mogleg, og at han ikkje skal avgrensast til dei ansvarsområda som er tillagde kommunen gjennom annan lovgiving.

Ein heilskapleg ROS-analyse er ein god reiskap for å etablera og forenkla ei overordna risikoforståing for Hå kommune. Føremålet med arbeidet innan samfunnstryggleik og beredskap er å bidra til å utvikla trygge og robuste lokalsamfunn gjennom systematisk vurdering av risiko. Dette gir ei effektiv risikohandtering, der målretta tiltak kan settast i verk for kontinuerleg å redusera risikoen for uønskte hendingar som kan ramma og utfordra lokalsamfunnet.

Gjennomføring

Arbeidet med den heilskaplege ROS-analysen har hatt ei innanfrå-og-ut-tilnærming. Medarbeidarar frå eigen organisasjon har gjennomført analysane som sidan har vorte kvalitetssikra og supplerte med innspel frå beredskapsrådet som òg inkluderer eksterne krefter. Det er resultatet av dette arbeidet som dannar grunnlag for det risikobiletet som vert presentert i denne rapporten.

Tenesteområda i kommunen gjennomførte ROS-analysar på sektornivå vinteren 2021-22. Kvar sektor gjorde ei vurdering av kva for uønskte hendingar som kan koma til å skje, sannsynet for at ei uønskt hending vil skje, sårbarheita ved system som påverkar sannsynet og konsekvensane, kva konsekvensar hendinga eventuelt vil få og uvissa knytt til vurderingane, det vil seia kor god kunnskap me har om fenomen som vert vurderte. Resultatet frå arbeidet med ROS-analysane på sektornivå er samla i dokumentet Risiko- og sårbarheitsanalysar på sektornivå pr. januar 2022.

Denne heilskaplege ROS-analysen er gjennomført med den nemnde ROS-analysen på sektornivå og førre heilskaplege ROS-analyse for Hå kommune som grunnlag.

Samstundes har det vorte gjort nye vurderingar på bakgrunn av ny kunnskap og erfaringar. Alle dei uønskte hendingane i analysen er hendingar med ein alvorsgrad utover det som må påreknast i dagleg drift, og som har potensiale eller karakter til å involvera kommuneleiinga eller andre sektorar.

Det er viktig å vera bevisst på at analysen i utgangspunktet berre omhandlar dei hendingane som vert antekne å kunna påføra samfunnet størst konsekvensar dersom dei hender. Hendingane som vert beskrivne er overordna, noko som vil seia at dei kan omfatta fleire underordna hendingar med ulik risiko. I analysane er det hovudsakleg valt å nytta resultatet frå dei underordna hendingane med størst risiko i skildringa av den overordna. Dette medfører at risikoen som vert beskriven er den alvorlegaste for kvar enkelt hending, medan det bakanforliggjande risikobiletet vil vera meir nyansert.

Eit kontinuerleg arbeid

Presentasjonen av den antekne risikoen er ikkje ei skildring av om enkelte aktivitetar er farlege eller ufarlege å gjennomføra. Kategoriseringa av hendingane, og måten desse vert presenterte på, er ein illustrasjon av kva hendingar som vert antekne å innebera størst risiko, og som kommunen derfor bør prioritera å redusera risikoen til i arbeidet sitt med samfunnstryggleik og beredskap. Dette inneber at dei hendingane som vert presenterte som raude i analysen bør prioriterast høgt, medan grønne hendingar vert tilrådd å prioriterast vert lågt.

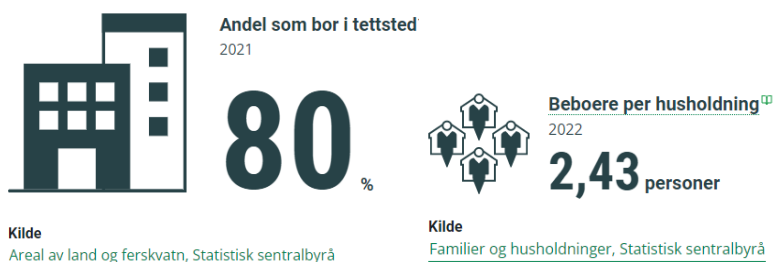
Det er ikkje mogleg å oppnå eit detaljert og nyansert risikobiletet i ein enkeltstående analyse. For mange av hendingane er det heilt naudsynt å gjennomføra ytterlegare analysar for å kunna få ei grundigare forståing av den risikoen som finst. ROS-analysar vil heller aldri kunna vera heilt dekkande for alle uønskte situasjonar som kan oppstå. For dei fleste uønskte hendingar vil det likevel vera direkte eller indirekte overføringsverdi å henta frå dei analyserte hendingane.

Den heilskaplege ROS-analysen som vert presentert i denne rapporten er ikkje ei konkluderande avslutning, men ein del av eit kontinuerleg arbeid med samfunnstryggleik og beredskap.

Hå kommune



Kilde
[Befolkning, Statistisk sentralbyrå](#)



Kilde
[Areal av land og ferskvatn, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Familier og husholdninger, Statistisk sentralbyrå](#)



Kilde
[Boliger, Statistisk sentralbyrå](#)



Kilde
[Landbrukseiendommer, Statistisk sentralbyrå](#)

Hå kommune ligg sør-vest i Rogaland, om lag 40 kilometer sør for Stavanger. Kommunen grensar til Klepp og Time i nord, til Bjerkreim i aust og Eigersund i sør. Rådhuset med kommuneadministrasjonen ligg sentralt på Varhaug, eit par hundre meter frå jernbanestasjonen.

Kommunen sitt totale areal er 258 km². Den sørlege delen består av kupert heilandskap som i Dalane. Frå Brusand og nordover tek Jærlandskapet over med lågtliggende sletteland langs kysten i vest. Den austlege delen hevar seg opp til heiområdet Høg-Jæren, med Brusaknuten på 436 moh. som høgaste punkt. Jærstrendene landskapsvernområde byrjar nord for Sirevåg og strekk seg langs heile kysten til kommunegrensa mot Klepp. Frå Sirevåg og sørover er det noko skjergard. Jærstrendene er eitt av dei mest fuglerike områda i landet, og eit viktig overvintrings- og hekkeområde for mange artar.

Fylkesveg 44 som strekk seg over slettelandet frå nord til sør reknast, saman med Jærbanen, som hovudkommunikasjonsåra i kommunen. Fylkesveg 504 ligg som ei tverrforbinding mellom fv. 44 og E39 i Bjerkreim. Jærbanen har hyppige avgangar i retning Stavanger og Eigersund, i tillegg til gjennomgåande fjern- og godstog. Frå den nordlegaste tettstaden i kommunen, Nærbø, er det om lag 40 minutt køyretid til

Stavanger lufthavn på Sola. I nokre tilfelle går innflyginga til lufthavna i luftrommet over kommunen.

Tettstadane i kommunen, ofte kalla stasjonsbyane, har vakse fram kring dei 6 jernbanestasjonane Nærbø, Varhaug, Vigrestad, Brusand, Oгна og Sirevåg. I tillegg er Stokkalandsmarka i ferd med å verta eit betydeleg bustadområde.

Om lag halvparten av arealet i kommunen er nytta til jordbruksformål. Hovudvekta i jordbruket ligg på husdyrbruk med grasdyrking, og Hå er den største husdyrkommunen i Noreg. Den største arbeidsgivaren i lokalsamfunnet er Hå kommune. Dei dominerande industrinæringane er næringsmiddelindustri og mekanisk industri. I tillegg til næringsområde i tilknytning til tettstadane er det regionale næringsområde i Kviamarka for matforedling og produksjon og Sirevåg hamn for havrelatert verksemd. Sirevåg hamn har i tillegg ISPS-kai, og det er etablert ei storulykkebedrift i området.

Rogaland fylke

Nyaste utgåve av FylkesROS for Rogaland, gjeldande frå 2018-2021, gir ei skildring og vurdering av risikoane og sårbarheitane for fylket i heilskap. Dei fleste av desse hendingane er aktuelle òg i Hå.

FylkesROS-analysen rangerer kva slag hendingar som inneber størst risiko i Rogaland slik:

Høgast risiko:

- Ekstremt vêr
- Flaum
- Radioaktiv stråling
- Smittsame sjukdommar hos menneske

Middels risiko:

- Dambrot
- Ulykker på sjøen og offshore
- Mat- og vassboren smitte
- Skred
- Ulykker på veg og i tunnel
- Smittsame sjukdommar hos dyr, planter og akvakultur

Lågast risiko:

- Industriulykker

Hendingar

Risiko- og sårbarheitsanalysane på sektornivå som vart gjennomførte vinteren 2021-22, identifiserte til saman 89 ulike uønskete hendingar. I denne heilskaplege risiko- og sårbarheitsanalysen er det dei alvorlegaste og mest omfattande uønskete hendingane som vert analyserte. Dei 24 overordna uønskete hendingane som vert presenterte her er vurderte til å kunna få svært store konsekvensar, og slik utfordra Hå-samfunnet sin kapasitet til å handtera desse på ein tilfredsstillande måte. Vurderingane av risiko knytt til dei ulike hendingane byggjer hovudsakleg på ei tverrfagleg tilnærming då hendingane er samansette og strekk seg på tvers av sektorar og ansvarsområde.

Type	Kategori	Uønskete hendingar
Naturhendingar	Ekstremvêr	1. Ekstremvêr (nedbør, vind) (B1, H1, N1, O1)*
	Flaum	2. Flaum/overvatn (B2, N2)*
	Epidemi	3. Epidemi (H3, H6, S1)*
		4. Pandemi (B3, H2, H4, H5, S4)*
		5. Smittsame dyresjukdomar (L1)*
Skogbrann	6. Skogbrann/utmarksbrann (B4)*	
Store ulykker	Veg, bane, luftfart, sjø	7. Trafikkulykker (B5, B7, H7, N4, O2, T18)*
		8. Jernbaneulykker (B6, B7, H7)*
		9. Luftfartsulykker (B8, H7)*
		10. Skipsfartsulykker (B9, H7)*
	Næring/offshore	11. Industriulykker (B10)*
		12. Forureining/oljeutslepp (B11, N7, L2)*
	Atomulykker	13. Atomulykke/eksponering for radioaktivitet (H8)*
Brann	14. Brann i bygningar og anlegg (B12, N8)*	
	15. Brann i offentlege bygningar og anlegg (B13, H9, O3)*	
	16. Brann i verna kulturmiljø og freda kulturminne (B14)*	
Anna	17. Arrangementsulykker (B15, H11)*	
Tilsiakta hendingar	Terrorisme	18. Terror/sabotasje (B16, H12, H16, I1, T1)*
	Kriminell handling	19. Pågåande livstruande vald (B17, H13, H15, O4, O6, S2)*
		20. Kriminelle handlingar utført av tilsette (B18, H14, O5)*
Digitale rom	21. Tele- og IKT-svikt/datainnbrot (H16, H17, I2, I3, S5)*	
Andre hendingar	Anna	22. Forureina drikkevatn (H21, T2-T6, T8, T12, T13)*
		23. Langvarig bortfall av drikkevatn (T10-T12, T14, T15)*
		24. Langvarig bortfall av straum (B16, H20)*

*Kodinga bak hendingane syner til hendingane i ROS på sektornivå pr. januar 2022

Naturhendingar

Uønskte naturhendingar skuldast korte- eller langvarige variasjonar i naturen slik som til dømes ekstremvêr. Det er anerkjend at klimaendringar og global oppvarming har auka sannsynet for at naturhendingar skal oppstå. Det er semje om at naturhendingar vil førekoma hyppigare og verta meir ekstreme i framtida enn det som kjem fram av historia.

I august 2014 var delar av Vigrestad sentrum utsett for betydelege skadar som følgje av naturhendingar. Det var meld kraftig nedbør. I staden kom det ekstremregn. På det mest intense fekk delar av Hå kommune 73 millimeter nedbør i løpet av ein time. I all hovudsak kom regnet frå kl. 03.00 til 09.00. I løpet av dei seks timane vart det målt 185 millimeter som registrert nedbørsmengd i området. Resultatet var mellom anna at småbekkar vart til elver på avveggar, med om lag 20 kubikkmeter vatn i sekundet. Elvene danna nye løp, fossa på tvers av tidlegare leier, gjennom sentrum og over breiddene sine på område der ein aldri hadde tenkt at dette kunne skje. Sentrum måtte stengjast, og i ein periode var det overhengande fare for at vatnet skulle grava vekk asfalten på fv. 44. Slike hendingar må i framtida påreknast å henda hyppigare og med større intensitet enn tidlegare anteke.

Ekstremvêr

Ekstreme vêrhendingar opptreer oftast i desember og januar og det er Vestlandet og Nord-Noreg som er mest utsett. Dei neste hundre åra må me rekna med at temperaturen vil stiga mellom 2 til 5 grader. Menneskeskapte klimaendringar vil påverka ei rekkje fysiske forhold som temperatur, nedbør, vind og vasstand. Det vert forventa at det vil verta varmare og våtare i framtida, med meir ekstremvêr.

Nedbøren i Noreg har auka og er rekna å auka ytterlegare dersom klimaendringane held fram som forventa. Nedbøren vil òg verta meir intens. Det er grunn til å forventa seg fleire dagar med nedbør og hyppigare «ekstremnedbør». I desember 2012 opplevde Hå utfordringar på grunn av uvanleg store snømengder. I kombinasjon med sterk vind kan snøen byggja seg opp i store fenner.

Sterk vind kan skapa store skadar og kan øydeleggja viktig infrastruktur som straumtilførsel, telecom/IKT, jernbane og vegnett. Naudetatane kan ha problem med å komma seg fram. Langs kysten vil sterk vind skapa uvanleg høge bølger og det vil vera dårleg sikt og skapa redusert framkome. Vind frå søraust og nordvest langs kysten er mest vanleg i Rogaland. Den sterke vinden kjem oftast frå desse retningane.

Nr.	Hending
1	Ekstremnedbør (nedbør, vind) (B1, H1, N1, O1)

Eksisterande tiltak

- ✓ Teknisk drift og brannvesen har døgnkontinuerlig vakt.
- ✓ Jæren everk har døgnvakt og beredskap.
- ✓ Nettselskapa har beredskap.
- ✓ Vêrvarsling frå Meteorologisk Institutt.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
E	>1 gong i løpet av 10 år	> 10 %	Svært høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
2	3	3	5	2	3	2
10	15	15	25	10	15	10

Vurdering

Det er svært høgt sannsyn for ekstremvêr, og det vil kunna få middels til store konsekvensar for liv og helse, stabilitet, og natur og miljø. Risikoen er særleg høg i høve forstyrningar i dagleglivet, men òg for skadar og sjukdom, og langsiktige skadar på kulturmiljø. Me kan i mindre grad påverka risikoen for hendingar som skuldast vêr, klima og menneskeskapte inngrep i naturen.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har relevante data og erfaring tilgjengeleg, hendinga er godt forstått og ekspertane er einige om utviklinga si retning.

Styrbarheit

Låg – Kommunen kan ikkje påverka vind og vêr. Kraftige regnbyger er vanskelege å varsla. Kommunen kan likevel påverka konsekvensane av hendingane når dei først hender med avgrensande tiltak.

Tiltak

- ✓ Gjennomføra meir detaljert og fagspesifikk vurdering av hendinga sitt risikobilete knytt til arealplanlegging.
- ✓ Oppretthalda tidleg varsling av ekstremvêr, slik at tilfredsstillande beredskap kan etablerast.

Flaum/overvatn

Det er forventa at talet på dagar med mykje nedbør vil auka. Generelt sett ventast det at storleiken på regnflaumar vil auka, mens smeltevassflaumar vil avta på sikt.

Det vil verta meir nedbør og hyppigare tilfelle av styrtregn og derfor hyppigare og større flaumar i små vassdrag. Dette gjeld for heile landet, og dei siste års flaumskadar i små vassdrag synast å bekrefte denne utviklinga. Slike hyppige tilfelle av ekstremnedbør vil kunna føra til auka skadar som følge av overvassflaum, og ytterlegare utfordringar med overvasshandtering. Urbanisering med fortetting av utbygde område, store asfalterte flater og infrastruktur vil auka faren for opphoping av vatn i utsette område

Nr.	Hending
2	Flaum/overvatn (B2, N2)

Eksisterande tiltak

- ✓ Teknisk drift og brannvesen har døgnkontinuerleg vakt.
- ✓ Kart over VA-anlegg i Gemini-portal.
- ✓ Kommunen sin overordna beredskapsplan.
- ✓ Hovudplan vatn, avløp og vassmiljø.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
D	1 gong i løpet av 10 til 50 år	2-10 %	Høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
2	3	3	5	2	4	2
8	12	12	20	8	16	8

Vurdering

Tilfelle av flaum og overvatn er høgst sannsynleg, og vil kunna få svært store konsekvensar for stabilitet i dagleglivet og store skadar for kulturmiljø. Det kan vera middels konsekvensar når det gjeld skade og sjukdom, mens det kan vera mindre skadar for naturmiljø og materielle verdiar. I den seinare tida har me opplevd meir ekstremvêr i form av mykje nedbør og kraftig vind. Me kan i mindre grad påverka risikoen for hendingar som skuldast vêr, klima og menneskeskapte inngrep i naturen. Me kan likevel påverka konsekvensane av hendingane når dei først inntreffer. Kommunen har mange tiltak på plass som kan avgrensa konsekvensane.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har relevante data og erfaring tilgjengeleg, hendinga er godt forstått og ekspertane er einige om utviklinga si retning.

Styrbarheit

Låg – Kommunen kan ikkje påverka vind og vêr. Kraftige regnbyger er vanskelege å varsla. Kommunen kan likevel påverka konsekvensane av hendingane når dei først hender med avgrensande tiltak.

Tiltak

- ✓ Identifisera og vurderer risikoområde som kan råkast av flaum eller overvatn.
- ✓ Kartfesta større risikoområde med omsynssone Flaumfare (H320) i kommuneplankartet, og følgja dette vidare opp i reguleringsplanar.
- ✓ Gjennomføra ei meir detaljert og fagspesifikk vurdering av hendinga sitt risikobilete knytt til arealplanlegging.
- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande flaumsikring og overvasstiltak.

Epidemi

Ein epidemi er eit utbrot av ein mikroorganisme som spreiar seg raskt mellom menneske over eit gitt tidsrom, fordi befolkninga heilt eller delvis manglar motstandsdyktigheit mot sjukdommen. Det kan vera smittsame sjukdommar som influensa, tuberkulose og legionella.

Dei fleste tilfella vil kunna handterast på ordinær måte, men dersom omfanget vert for stort til dømes ved større utbrot i skular, barnehagar eller helseinstitusjonar kan det verta ein beredskapssituasjon.

Nr.	Hending
3	Epidemi (H3, H6, S1)

Eksisterande tiltak

- ✓ Beredskapsplanar for smittevern, vassforsyning og kommunikasjon
- ✓ TISK (testing, isolering, sporing, karantene)
- ✓ Kontroll av smittkjelder
- ✓ Hygienetiltak
- ✓ Førebyggjande behandling/vaksinering
- ✓ Direkte behandling av sjukdom
- ✓ Nasjonale føringar
- ✓ Kontinuitetsplanar

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
E	>1 gong i løpet av 10 år	> 10 %	Svært høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggjande behov	Forstyringar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
2	4	1	1	1	1	1
10	20	5	5	5	5	5

Vurdering

Det er svært høgt sannsyn for ein epidemi, og det vil kunna få store konsekvensar for liv og helse, og i ytste konsekvens for tenesteproduksjon dersom kommunal verksemd vert ramma. Det vil vera svært små konsekvensar for stabilitet, natur og miljø, og materielle verdiar.

Usikkerheit

Høg – Usikkerhet om tidspunkt, type virus og spredningsforløp.

Styrbarheit

Middels – Moglegheit for å påverka gjennom informasjonsarbeid og vaksinering.

Tiltak

- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande tiltak, inkludert beredskapstiltak knytt til generelt smittevern og spesifikke sjukdomsutbrot.

Pandemi

Ein epidemi som spreiar seg over store delar av verda vert kalla ein pandemi. Pandemiar oppstår med varierende mellomrom, og kan få omfattande skadeverknadar helsemessig og økonomisk. I løpet av dei siste hundre åra har det vore fleire alvorlege pandemiar: Spanskesjuka (1918-1920), Asiasjuka (1957-58), Hongkongsjuka (1968-1970) og Svineinfluensa (2009-2010). I februar 2020 fekk utbrotet av koronaviruset store konsekvensar for landet. No tre år seinare merkar me framleis etterdønningane av pandemien.

Ein pandemisk influensa vil kunna medføra eit stort tal alvorleg sjuke eller døde. Talet på sjuke og døde vil variera med influensaviruset det er snakk om. Sannsynet er altså basert på tilfelle med særleg aggressive virus som gir atskillig større moglegheit for dødsfall og alvorleg sjukdom. Konsekvensane av eit aggressivt virus vil truleg vera mindre i moderne tid enn konsekvensen av eit tilsvarande virus på byrjinga av førre hundreår, blant anna på grunn av eit betre helsevesen, betre hygieniske forhold og generelt betre helse i befolkninga. Under ein pandemi vil 30 - 50 % av befolkninga kunna vera smitta innan 6 månadar. Viktige samfunnsfunksjonar vil i så fall verta ramma, både i kommunen og i resten av samfunnet. Det betyr at ein ikkje vil kunna spela på støtte frå nabokommunar og andre i same grad som ved andre uønskete hendingar.

Ein omfattande influensapandemi vil kunna ramma tenesteproduksjonen dersom sjukefråværet vert omfattande. Eit slik høgt fråvær vil kunna føra til at viktige samfunnsfunksjonar vert svekka eller i verste fall bryt saman. Det vil igjen redusera helsevesenet sine evne til å handtera pandemien.

Nr.	Hending
4	Pandemi (B3, H2, H4, H5, S4)

Eksisterande tiltak

- ✓ Beredskapsplanar for smittevern, vassforsyning og kommunikasjon
- ✓ TISK (testing, isolering, sporing, karantene)
- ✓ Kontroll av smittekjelder
- ✓ Hygienetiltak
- ✓ Førebyggjande behandling/vaksinering
- ✓ Direkte behandling av sjukdom
- ✓ Nasjonale føringar

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
D	1 gong i løpet av 10 til 50 år	2-10 %	Høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrringar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
5	5	1	4	1	1	1
20	20	4	16	4	4	4

Vurdering

Ein pandemi er vurdert som høgst sannsynleg, og vil kunna få svært store konsekvensar for liv og helse og store konsekvensar for stabilitet i dagleglivet. Konsekvensane for natur og miljø samt materielle verdiar er små. Risikoen er svært høg for liv og helse og stor for tenesteproduksjon (stabilitet).

Usikkerheit

Høg - Usikkerheit om tidspunkt, type virus og spreingsforløp.

Styrbarheit

Middels - Moglegheit for å påverka gjennom informasjonsarbeid og vaksinerings.

Tiltak

- ✓ Gjennomføra ei meir detaljert og fagspesifikk vurdering av hendinga sitt risikobilete, saman med relevante aktørar.
- ✓ Sikra avtaler med nabokommunar om influensalegevakt.
- ✓ Tidleg identifisera om og når det er behov for informasjon til befolkninga og til tilsette.
- ✓ Informasjonshandtering - sikra at informasjon vert gjennomgått og tatt tak i.
- ✓ Sikra at det kommer informasjon frå øvste leiing internt i kommunen.

Smittsame dyresjukdommar

Noreg har ikkje hatt store utbrot av dei mest smittsame dyresjukdommane. Dersom slik smitte kommer til landet kan den spreia seg og gjera dyr og i nokre tilfelle menneske alvorleg sjuke (til dømes munn- og klovsjuke og blåtunge). Eit utbrot av slike dyresjukdommar kan i følge Mattilsynet innebera svært store konsekvensar for både produsentar, styresmakter, industrien og befolkninga.

Hå er den største husdyrkommunen i Noreg. Omtrent halvparten av arealet i kommunen er nytta til jordbruk. Hovudvekta i jordbruket ligg på husdyrbruk med grasdyrking. Det er liten avstand mellom gardane i kommunen. Det gjer at smittefaren er særleg stor dersom det skulle komme eit utbrot av dei mest frykta dyresjukdommane. Ved utbrot av dei mest alvorlege og smittsame dyresjukdommane vil Mattilsynet etablere soner og pålegge restriksjonar på trafikk og flytting av dyr og folk. I dyrehold med bekrefta eller mistanke om sjukdom, vil eit mogleg tiltak verta å avliva dyra.

Sjølv om Mattilsynet har ansvaret for handtering av dyresjukdommar, spelar kommunen ei stor rolle både når det gjeld førebyggjande arbeid og krisehandtering. Sidan eit utbrot vil få store samfunnsmessige konsekvensar, er det viktig at kommunen førebur seg på dei vil stå ovanfor i planverket og i beredskapen elles. Alle kommunar som har ein stor del av produksjonsdyr skal dessutan ha definerte område for eventuell nedgraving av dyr eller brenning, jf. forskrift om handtering av dyrekadaver ved utbrot av smittsame dyresjukdommar.

Nr.	Hending
5	Smittsame dyresjukdommar (L1)

Eksisterande tiltak

- ✓ Kommuneoverlegen i samråd med Mattilsynet, har ansvar for å handtera lokale utbrot av dyresjukdommar som kan smitte menneske.
- ✓ Mattilsynet handterer tiltak ved mistanke smitte.
- ✓ Helsedirektoratet har ansvar for beredskap, handtering og bekjemping dersom dyresjukdommar sprer seg til mennesket.
- ✓ Smittevernplan og beredskapsplan.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
E	>1 gong i løpet av 10 år	> 10 %	Svært høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
1	3	1	2	1	1	4
5	15	5	10	5	5	20

Vurdering

Smittsame dyresjukdommar er vurdert som svært sannsynlege, og vil få svært store konsekvensar for materielle verdiar og store konsekvensar for liv og helse i form av sjukdom. Det vil vera små forstyrringar i dagleglivet.

Ein slik situasjon kan ha store konsekvensar for bønder, føra til usikkerheit i befolkninga og isolasjon av gardar. Hendinga vil kunna ha fellestrekk med pandemi. Det er i dag gjensidige varslingsrutinar mellom Mattilsynet og kommunen. Kommunen varslar òg FHI.

Usikkerheit

Høg – Usikkerheit om omfang i form av type sjukdom, tidspunkt og spreingsgrad.

Styrbarheit

Middels – Låg styrbarheit, men moglegheit for å påverka gjennom informasjonsarbeid og tiltak.

Tiltak

- ✓ Gjennomføra ei meir detaljert og fagspesifikk vurdering av hendinga sitt risikobilete, saman med Mattilsynet og Statsforvaltaren.
- ✓ I samråd med overordna myndigheiter arbeider kommunen med å utgreia moglege scenario for handtering av dyrekadaver ved utbrot av smittsame dyresjukdommar.
- ✓ Sikra oppfølging av eksisterande tiltak og rutinar.
- ✓ Det er viktig med rask informasjon til alle produsentar, spesielt dei i nærområdet til smitta dyr.

Skogbrann/utmarksbrann

Skog- og utmarksbrannar (f.eks. lyngbrann) er ein viktig økologisk faktor. Skog- og utmarksbrannar skal unngåast. Eit skogs- og utmarksbranntilløp tilløp kan fort ekspandera. Erfaringar frå skog- og utmarksbrannar viser viktigheita av å respondera raskt, og med større ressursbruk i ein tidlegare fase enn brannen si alvorsgrad normalt tilseier. Etterslokkingsarbeid må òg vera organisert og gjennomført på ein slik måte at brannen ikkje får moglegheita til å blussa opp igjen dagen etterpå. Dei typiske tilfella av skog- og utmarksbrann finn me i ungskog av furu som veks på grunnlendt mark i hellande terreng. Skog- og utmarksbrannar er mobile brannar som forflytter seg, noko som særleg skapar farlege situasjonar der det ligg bygg tett oppimot skog- og utmarksområde. Delar av Stokkalandsmarka ligg tett opp mot Haugstadskogen, men det er mindre skogsområde i tilknytning til fritidsbustader i kommunen (Ognatun, Holmane, Homse, Refsnes, Rabali). Større skog- og utmarksbrannar inntreff vanlegvis under lange tørkeperiodar med sterk vind, og vil kunna breia seg i alle typar skog og utmark òg i område med djupare jordsmonn. Kunnskap om skog- og utmarkstilhøva, dei klimatiske forhold og skog- og utmarksbrannens naturlege utvikling gjer hovudgrunnlaget for ein god skog- og utmarksbrannberedskap og ein effektiv slokkingsinnsats.

Nr.	Hending
6	Skogbrann/utmarksbrann (B4)

Eksisterande tiltak

- ✓ Opplysningsverksemd.
- ✓ Varsling om skogbrannfare.
- ✓ Bålforbud frå 15. april til 15. september
- ✓ Hå brannvesen har inngått bistandsavtaler med nabokommunar og lokale bondelag.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
E	>1 gong i løpet av 10 år	> 10 %	Svært høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
1	3	1	3	3	1	1
5	15	5	15	15	5	5

Vurdering

Skog- og utmarksbrann er vurdert som svært sannsynleg. Sommeren 2018 var ekstremt tørr og varm i store delar av Skandinavia, og både i Noreg og Sverige var det svært mange skogbrannar. Året 2019 hadde òg ein veldig tørr periode, og der bidrog Hå brannvesen i slokkearbeid under den store skogbrannen i Sokndal.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har tilgjenge på relevante data og erfaringar, hendinga er godt forstått.

Styrbarheit

Middels – Hendinga har skjedd fleire gonger i distriktet, og erfaringsmateriell finst. Avhengig av kor tidleg branntilløpet vert oppdaga.

Tiltak

- ✓ Overordna strategi for slokking av skog- og utmarksbrannar, og forbod mot all bruk av open eld gjennom heile året i Haugstadsbogen bør oppretthaldast. Haugstadsbogen skil seg her frå dei andre skogane, ved å ligga tett på bustadar.
- ✓ DSB har oppretta nasjonal beredskap for skogbrannhelikopter og leiarstøtte.
- ✓ Vurdera moglegheiter for å kunna disponera egne ATVer.

Store ulykker

Store ulykker er i denne sammenhengen nytta til å beskriva hendingar med potensielt store konsekvensar for liv og helse, stabilitet, natur og miljø, og materielle verdiar. Dette omfattar fleire forskjellige kategoriar ulykker.

Trafikkulykker

Årleg omkjem fleire titals menneske i vegtrafikkulykker i Noreg, men talet på drepne både i storulykker og enkeltulykker er synkende. Nedgangen i talet på trafikkdrepne kan forklarast med både betre vegar, betre bilar og betre trafikantar, i tillegg til den medisinske utviklinga som reddar langt fleire liv. Ei trafikkulykke med personskade har høge samfunnsmessige kostnader. Behandling på sjukehus, oppfølging frå den kommunale helsetenesta, tap av framtidig inntekt, trygdeutbetalingar og konsekvensar for pårørnde er nokre av samfunnskonskvensane. Dei fleste av dødsulykkene i vegtrafikken har berre ein drepn. Eit ulykkesscenario med storulykkepotensial i vegtrafikken, er trafikkulykker der fleire personbilar eller større bilar (buss, lastebil) er involvert. Storulykker vert definerte som hendingar med minst fem omkomne. Møteulykker, utforkøyningar og påkøyrslar av gåande eller syklande står for dei fleste dødsulykkene og tiltak mot desse ulykkestypane vert prioriterte, jf. kommunen sine investeringar og Trafikksikringsplanen. På vegkart.no er det registrert høvesvis 11 og 14 trafikkulykker i 2020 og 2021 i Hå.

Nr.	Hending
7	Trafikkulykker (B5, B7, H7, N4, O2, T18)

Eksisterande tiltak

- ✓ Godt vegvedlikehald
- ✓ Trafikksikkerheitsplan og -tiltak
- ✓ Kommunal og regional beredskap mot akutt forureining/IUA.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
E	>1 gong i løpet av 10 år	> 10 %	Svært høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdjar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
3	3	1	2	1	1	2
15	15	5	10	5	5	10

Vurdering

Det er vurdert som svært sannsynleg at ei alvorleg trafikkulykke vil kunna inntreffa, med middels konsekvensar for liv og helse, og små konsekvensar for stabilitet i dagleglivet og materielle verdjar. Risikoen knytt til liv og helse er høg.

Usikkerheit

Middels – Kommunen har tilgjenge på relevante data og erfaringar, men omfanget av ei ulykke er usikkert.

Styrbarheit

Låg – Ulykker kan i nokon grad unngåast med fysisk tilrettelegging, men mange faktorar kor kommunen ikkje har påverknad vil framleis vera til stades.

Tiltak

- ✓ Gjennomføra vurderingar i samband med planlegging og oppretthalda arbeid med trafikksikring.
- ✓ Oppfordra relevante aktørar til å oppgradera eksisterande infrastruktur, jf. Trafikksikringsplan.
- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande beredskapstiltak.
- ✓ Trafikkopplæring og haldningsskapande arbeid retta mot barn og ungdom.
- ✓ Oppretthalda god beredskap på frigjeringsutstyr, klippeverktøy, vinsj og utstyr for hurtigfrigjering.

Jernbaneulykker

Jærbanen er jernbanestrekninga mellom Stavanger og Egersund og er ein del av Sørlandsbanen. Store delar av Jærbanen går over det flate kystlandskapet, og jernbanen passerer gjennom fleire stasjonsbyar. Strekninga har fire jernbanetunnelar. Varden på strekninga mellom Brusand og Oгна, og Sirevåg, Kroka og Vatnamot på strekninga mellom Sirevåg og Hellvik. Trafikken består av lokaltog, regiontog og godstog med ulike avgangs- og passeringsfrekvensar. Sikkerheitsnivået i jernbanetransport er i utgangspunktet høgt. Tunnelar vert rekna som like sikre som tilsvarande opne strekningar, men har eit særleg katastrofepotensiale ved brann på grunn av sterk konsentrasjon av farlege røykgassar og rømmingsmoglegheiter for passasjerar.

Ut frå ei samla risikovurdering vert tiltak for å førebygga ulykker gjennom generelt sikringsarbeid for å førebygge utgliding og erosjonsskader, samt ta høgde for klimaendringar, jf. hendingane knytt til ekstremvêr og flaum prioritert.

Nr.	Hending
8	Jernbaneulykke (B6, B7, H7)

Eksisterande tiltak

- ✓ Automatisk togstopp.
- ✓ Sikringsanlegg.
- ✓ Tryggleikssoner på plattform.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
D	1 gong i løpet av 10 til 50 år	2-10 %	Høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyringar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
3	4	1	5	1	1	2
12	16	4	20	4	4	8

Vurdering

Det er høgt sannsyn for at ei alvorleg jernbaneulykke kan skje, med middels store konsekvensar for liv og helse, og svært store konsekvensar for forstyringar i dagleglivet. Det vil vera svært små konsekvensar for natur og miljø, og små konsekvensar for materielle verdiar. Det er hyppige avgangar på jernbanen, og strekningar som gir moglegheit for høg fart, og større potensiell skade ved ei eventuell avsporing/ulykke. Ei stor ulykke på jernbanen med potensielt stor skade vil kunna legge press på kriseleiing, redningsteneste, og helseteneste i kommunen.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har tilgjenge på relevante data og erfaringar frå hendingar i Noreg.

Styrbarheit

Låg – Kommunen kan i liten grad påverka Bane NOR. Bane NOR har gode risikoreduserande tiltak og rutinar.

Tiltak

- ✓ Gjennomføra vurderingar i samband med planlegging saman med jernbaneverket.
- ✓ I samband med sikring mot flaum/ekstremvêr bør konsekvensane for jernbanen vurderast.
- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande beredskapstiltak.
- ✓ Jamleg kontakt med Bane NOR for utveksling av beredskapsprosedyrar.

Luffartsulykker

Luffartsulykker skjer oftast i samband med avgang eller landing i nærområdet til flyplassar. Hå kommune ligg i innflyginga til Stavanger lufthavn, Sola. Lufthamna er den tredje største flyplassen i landet og er ei stamlufthamn med internasjonal trafikk. Lufthamna er òg knytt til dei regionale rutene i kortbanenettet og helikoptertrafikken til og frå Nordsjøen. I tillegg er det ein mikroflyplass, Høyland flystripe, i kommunen. Det har ikkje vore storulykker med fly eller helikopter i Hå, men i april 2016 var det ei ulykke med eit helikopter på Høyland flystripe. Det var to personar i helikopteret, og begge kom uskadde frå ulykka. I 2011 krasjlanda eit mikrofly ved Motlandsmarka på Nærbø. Uhellet oppstod under landing. Flygaren vart ikkje skadd.

Nr.	Hending
9	Luffartsulykker (B8, H7)

Eksisterande tiltak

- ✓ Avinor har egne beredskapsplanar.
- ✓ Interkommunalt samarbeid via 110.
- ✓ Overordna beredskapsplanar.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
C	1 gong i løpet av 50 til 100 år	1–2 %	Middels

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
5	5	1	3	1	1	2
15	15	3	9	3	3	6

Vurdering

Med utgangspunkt i talet på ulykker nasjonalt, er det vurdert som middels sannsynleg at det kan skje ei alvorleg ulykke med fly eller helikopter i Hå. Ei stor flyulykke i området vil leggja eit stort press på kommunal kriseberedskap, lokale rednings- og helsetenester. Infrastruktur kan verta stengt i ein lengre periode.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har tilgjenge på relevante data og erfaringar frå hendingar i Noreg. Usikkert omfang.

Styrbarheit

Låg – Kommunen har ikkje påverknad på luftfarten.

Tiltak

- ✓ Sikra samarbeid med andre aktørar for å handtera større hendingar innanfor luftfart. Forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande beredskapstiltak.
- ✓ Gjennomføra samøvingar, og trenar i lag med andre redningsinstansar.
- ✓ Oppretthalda gode varslingsrutinar til kommunen si kriseleiing.

Skipsfartsulykker

Sirevåg hamn er ei fiskerihamn. Sirevåg er nær fiskerirutene i den sørlege Nordsjøen og har kort avstand til kontinentet, Storbritannia og Østersjøen. Hamna vert òg nytta til distribusjon og mottak av gjødsel i bulk til landbruksnæringa frå Hardanger til og med Agder.

Det har vore fleire tilfelle av alvorlege ulykker der mange har mist livet eller vorte skadde langs norskekysten. Dei vanlegaste ulykkeshendingane i norske farvatn er grunnstøyting, etterfølgd av kollisjon, brann og kontaktskadar. Ei vanleg følgjeskade av ulykker til sjøs er utslepp av miljøskadelege stoff. Transport av petroleumsprodukt langs kysten er forventta å auke i åra som kommer. Denne transporten representerer ein miljørisiko for hav- og kystområde som Jærstrendene, jf. nasjonalt risikobilete. Den siste store hendinga var grunnstøytinga til Tide Carrier utanfor Jærkysten 22.februar 2017. I dei seinare åra er farleimerkinga forbetra og det er sett i verk losplikt. I tillegg er oljevernberedskapen vorten betydeleg styrka langs kysten.

Nr.	Hending
10	Skipsfartsulykker (B9, H7)

Eksisterande tiltak

- ✓ Losteneste
- ✓ IUA
- ✓ Beredskapsplanar.
- ✓ Fartsgrense i hamna.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
D	1 gong i løpet av 10 til 50 år	2-10 %	Høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
5	4	1	1	4	2	1
20	16	4	4	16	8	4

Vurdering

Det er høgt sannsyn for at skipsfartsulykker kan skje, og det vil få store til svært store konsekvensar for liv og helse, og for naturmiljø. Kystlinja her er til liks med fleire andre stader i landet vêrhard. Det har vore nokre hendingar til sjøs dei siste åra, seinast i 2017. Grunnstøyting til "Tide Carrier". Middels store konsekvensar for kulturmiljø. Konsekvensar for stabilitet i dagleglivet og materielle verdiar vil vera små.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har relevante data og erfaringer tilgjengeleg, hendinga er godt forstått.

Styrbarheit

Middels - Kommunen kan i nokon grad påverka situasjonen med tiltak.

Tiltak

- ✓ Gjennomføra risikovurdering av farleiene rundt Sirevåg hamn saman med relevante aktørar.
- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande beredskapstiltak.
- ✓ Støtte opp om RITS (Redningsinnsats til sjøs. Egen gruppe i RBR).
- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande beredskapstiltak. IUA.

Industriulykker

Hå kommune har mange små- og mellomstore industribedrifter. Denne type verksemdar medfører betydeleg verdiskaping, men kan òg vera forbunde med ein viss risiko for omgivnadane. I dag er denne risikoen i særleg grad knytt til transport, lagring og bruk av gassar, kjemikalie og brennbare materiale i produksjonen. Om lag 300 norske verksemdar er regulert av Storulykkeforskrifta. Dette er i stor grad verksemdar innanfor prosessindustri, kjemisk industri, tankanlegg og eksplosivlagre. Trass fleire storulykkeverksemdar i Rogaland, er det andre industriverksemdar som har hatt større ulykker i Rogaland dei siste åra. Det har vore fleire storbrannar i regionen dei siste åra; Norsk metallretur i Mekjarvik i mai 2012, Westco sitt avfallsanlegg sommaren 2012, Norsk Gjenvinning på Forus i 2013 og IVAR ettersorteringsanlegg på Forus i 2022, alle utan personskade. I Hå er det generelt knytt risiko til næringsområde på Bjorhaugsletta, Kviamarka, Grødaland, Stokkalandsmarka, Skoga og Sirevåg, i tillegg til eit sprengstofflager. Ei bedrift i kommunen er omfatta av storulykkeforskrifta. Beredskapsmessig er det viktig med kartlegging av aktuelle industriområde, og at beredskapsplanane er klare før noko skjer. Det er utarbeidd objektplanar på dei største bedriftene.

Nr.	Hending
11	Industriulykker (B10)

Eksisterande tiltak

- ✓ Arealplanar med fokus på farefulle/utsatte område
- ✓ Tilsyn, inspeksjonar og kontrollar frå myndigheitene på risikoutsette bedrifter (Tilsynsmyndighet kan vera: Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, (DSB), brannvesen, Miljødirektoratet og Arbeidstilsynet.)
- ✓ Beredskapsplanar
- ✓ Samordning, samhandling og samarbeid av beredskapen med myndigheitene
- ✓ Tilstreккеleg dimensjonering og organisering av brannvesen
- ✓ Rask responstid for naudetatene

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
C	1 gong i løpet av 50 til 100 år	1–2 %	Middels

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
3	4	3	3	3	1	2
9	12	9	9	9	3	6

Vurdering

Ei industriulykke er vurdert som middels sannsynleg. Ei slik ulykke vil kunna gi middels konsekvensar for liv og helse, stabilitet og naturmiljø. Små konsekvensar for materielle verdiar og svært små for kulturmiljø.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har gode erfaringsdata fra ulykker nasjonalt og internasjonalt. Hendinga er godt forstått, og det er lite ueinigheit blant ekspertane.

Styrbarheit

Låg - Det er få moglegheiter til å påverka i ein akutt fase, alt etter omfang.

Tiltak

- ✓ Gjennomføra meir detaljert og brannfagleg vurdering av hendinga sitt risikobilette, inkludert ei samla risikovurdering av spesifikke nærings- og industriområde.
- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande beredskapstiltak.
- ✓ Gjennomføra tilsyn med fokus på førebygging, og syta for at objektplanar er oppdaterte.
- ✓ Halda oversikt over dei ulike stoffa som vert lagra, og inneha kunnskap om handtering ved uhell.

Forureining/oljeutslepp

Akutt forureining vert definert som ikkje planlagt forureining med eit betydeleg omfang som inntretr plutselig og som det ikkje er gitt tillating (**løyve**) til.

Miljøkonsekvensane av akutt forureining vil avhenga av kva slag utslepp det er snakk om, utsleppsmengd og kvar utsleppet skjer. Eit utslepp av petroleumsprodukt vil kunna ha svært stor innverknad på dyre- og planteliv langs kysten og Jærstrendene. Kostnadane ved opprensning er òg svært store. Produksjon og transport av store mengder olje og gass på sjøen utanfor Rogaland gjer at faren for ulykker i samband med denne aktiviteten er større her enn elles i landet.

Det har vore fleire skipsulykker med store akutte oljeutslepp i Rogaland. Eit av dei større utsleppa var i 2000 da Green Ålesund grunnstøytte og havarete ved Haugesund, og 160 tonn bunkersolje lakk ut i havet. 350 tonn bunkersolje vart lossa ut av vraket. 9 km strandlinje vart tilgrisa.

Hå kommune er medlemskommune av interkommunalt utval mot akuttforureining Sør-Rogaland (IUA Sør-Rogaland). Utvalet drifter utstyrsdepot og tek i vare naudsynt kompetanse innan oljevern og øvrig forureining hos medlemskommunane.

Nr.	Hending
12	Forureining/Oljeutslepp (B11, N7, L2)

Eksisterande tiltak

- ✓ Beredskapsplanar mot akutt oljesøl.
- ✓ Kompetanse i organisasjonen om håndtering av akutt forurensning.
- ✓ Aktiv bidragsytar i IUA-samarbeidet.
- ✓ Tilstrekkeleg olje- og kjemikalivernutstyr til kommunale og IUA- hendelser.
- ✓ Disponerer lettboat.
- ✓ Rask responstid – kasernert brannvesen.
- ✓ Tett oppfølging av og samarbeid og kunnskapsdeling med landbruket.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
E	>1 gong i løpet av 10 år	> 10 %	Svært høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
1	2	1	2	3	3	2
5	10	5	10	15	15	10

Vurdering

Eit oljeutslepp i Hå kommune er svært sannsynleg, og vil kunna gi store konsekvensar for kulturmiljø og naturmiljø. Mengd på utsleppet, vindretning og handtering avgjer storleiken på utsleppsområdet. Naturen rundt kan verta påverka av utsleppet. Konsekvensane for liv og helse, stabilitet og materielle verdiar er svært

små til små. Utslepp frå landbruket til vassdrag kan drepa livet i vassdraget. Dette kan føra til langvarige eller varige endringar med tap av naturmangfald.

Usikkerheit

Middels – Kommunen har gode erfaringsdata frå ulykker nasjonalt og internasjonalt. Hendinga er godt forstått, og det er lite ueinigheit blant ekspertane. Usikkerheita er likevel avhengig av mengd på utslepp og vêr- og vindpåverknad.

Styrbarheit

Middels – Det er få moglegheiter til å påverka i ein akutt fase. Responstida og tilgjenge på utstyr kan vera avgjerande saman med vêrtilhøve.

Tiltak

- ✓ Fortsetta samarbeidet med IUA Sør-Rogaland og oppretthalda øvingar på oljevernberedskap.
- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande beredskapstiltak.
- ✓ Beredskapstropp.
- ✓ Informera og jobba saman med næringa, statsforvaltaren og Mattilsynet for vedlikehald og tilsyn av gjødsellager og utstyr.

Atomulykker/eksponering for radioaktivitet

Fleire av landa rundt Noreg har kjernekraftverk i drift. Gjenvinningsanlegg for brukt reaktorbrensel finst i Storbritannia, Frankrike og Russland. Anlegg for lagring av brukt brensel som kan utgjera ein fare for Noreg finst først og framst på Kolahalvøya i Russland. Farvatna utanfor kysten av Noreg har relativt stor trafikk av reaktordrivne fartøy, og Noreg får regelmessig besøk av slike fartøy. Transport av radioaktivt avfall langs kysten utgjer òg ein potensiell trussel. Ei ulykke med desse fartøya i eller like utanfor norsk hamn, vil under gitte tilhøve få alvorlege konsekvensar for menneske og miljø i nærområda. Krigen i Ukraina har ført til frykt for at ei atomulykke der kan få følger for Noreg.

Hendingar som mest sannsynleg kan få konsekvensar for Hå er ulykker i gjenvinningsanlegga i Dounreay og Sellafield i Storbritannia, då den dominerande vindretninga er mot Sør-Noreg. Ulykker knytt til reaktordrivne fartøy og/eller transport av radioaktivt avfall langs kysten kan òg utgjera ein trussel for Hå.

Nr.	Hending					
13	Atomulykker/ eksponering for radioaktivitet (H8)					
Eksisterande tiltak						
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Informasjon til innbyggjarar. ✓ Overvåking og måling. ✓ Beredskapsplanar. ✓ Rutinar for lagring og utdeling av jod-tablettar. 						
Sannsyn						
Kategori	Tidsintervall			Sannsyn (per år)		Forklaring
C	1 gong i løpet av 50 til 100 år			1-2%		Middels
Konsekvens- og risikovurdering						
Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
2	4	4	3	4	1	1
6	12	12	9	12	3	3
Vurdering						

Atomulykker/radioaktivt nedfall er vurdert som lite sannsynlege, men vil kunna få svært store konsekvensar for naturmiljø, og store konsekvensar for liv og helse og stabilitet i dagleglivet. Innbyggjarar kan verta bedne om å halda seg inne, dette kan føra til at fleire tenester vert råka og at det vert mangel på personell i fleire kommunale tenester. Konsekvensane for materielle verdiar er små. Frykt, handtering av media, og helsemessige langtidsskadar vil truleg vera dei største utfordringane.

Usikkerheit

Middels – Kommunen har god tilgang på relevante data, lite erfaring frå Noreg og usikkert omfang på ei eventuell hending.

Styrbarheit

Låg – Hendinga er utanfor kommunen si styring. Kan redusera konsekvens gjennom atomberedskapsplan.

Tiltak

- ✓ Sikra at det er kjennskap til utdeling av jodtablettar, og sikra at befolkninga er klar over at det er eit individuelt ansvar å ha jodtablettar i heimen.
- ✓ Varslingsrutinar må vera kjende.
- ✓ Vera budd på og ha rutinar for å følgja opp og formidla tiltak sett i verk av Kriseutvalet for atomberedskap dersom ei hending skulle oppstå.

Brann i bygningar og anlegg

I 2021 vart det i Hå kommune registrert 11 bygningsbrannar. I 2021 omkom 41 personar i brann i Noreg. Dei fleste av desse omkom i privat bustad. Det har vore ein trend med relativt låge tal på omkomne sidan 2010. DSB har definert «stor brannar» som brannar der det omkjem fleire enn fire personar.

Eldre og pleietrengande, personar med nedsett funksjonsevne og rusmisbrukarar er spesielt utsette. Tal frå DSB viser at 75 prosent av dei som omkjem i brann er i desse gruppene. Personar over 70 år har fire til fem gonger høgare risiko for å døy i brann samanlikna med resten av befolkninga. Talet på eldre vil auka kraftig i åra som kjem og mange av desse vil ikkje vera i stand til å ivareta eigen branntryggleik.

Hå brannvesen har gjennomført risikovurderingar for å identifisera brannområde. Lokaliseringa av ressursar for brannbekjemping er foreteke for å optimalisera brannbekjempingsevna i utsette område. Framtidig bustadbygging vil hovudsakleg skje i form av fortetting i stasjonsbyane og vidare utbygging av Stokkalandsmarka. Objekta med størst risiko for storbrann er blokkbygg, leilegheitskompleks og område med sterk fortetting i eksisterande bustadfelt. Driftsbygningar i landbruket er òg eit prioritert område for å redusera risikoen for brann.

Nr.	Hending
14	Brann i bygningar og anlegg (B12, N8)

Eksisterande tiltak

- ✓ Kommunal brannberedskap
- ✓ Gjennomføra branntilsyn i risikoobjekt/risikogrupper
- ✓ Utfører objekttilsyn og objektplanar
- ✓ Informasjons- og motivasjonstiltak
- ✓ Feiing og tilsyn i bustad/ fritidsbustad
- ✓ Internkontrollsystem
- ✓ Tilstreккеleg dimensjonert og organisert brannvesen/brannordning
- ✓ Tekniske-, bygningsmessige- og branntekniske tiltak (aktive og passive)

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
E	>1 gong i løpet av 10 år	> 10 %	Svært høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrringar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
3	2	1	3	1	1	1
15	10	5	15	5	5	5

Vurdering

Ein storbrann er svært sannsynleg, og vil kunna medføra små til middels konsekvensar for liv og helse og middels konsekvensar for forstyrringar i dagleglivet. Konsekvensane for natur og miljø og materielle verdiar er svært små.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har god tilgang på relevante data.

Styrbarheit

Høg – Mange iverksette tiltak ved naudetatar og brannførebyggande avdeling

Tiltak

- ✓ Fortsetta kartlegging av utsette grupper, og prioritera ulike tiltak opp mot desse.
- ✓ Vidareføra eksisterande beredskap og brannførebyggande arbeid retta mot brannsmitteområde og objekt med eit særleg storbrannpotensiale. Inkludert bustader, bustadblokker og bygningar i landbruket.
- ✓ Oppretthalda brannstasjonsstruktur i høve krav til innsatstid.

Brann i offentlege bygg og anlegg

Hå kommune har mange offentlege bygg og anlegg kor det samlar seg mykje folk. Det kan vera idrettshaller, kjøpesenter, samfunnshus, skular og barnehagar. Det er få overnattingsstader i kommunen, men det er eitt konferansesenter i Sirevåg og to store leirstader; Holmavatn og Ognatun. Det er fleire omsorgsbustader, institusjonar og sjukeheim i kommunen. I tillegg er det fengsel og asylmottak i kommunen. Fleire av desse bygningane huser særskilte risikogrupper som eldre med behov for assistanse og personar med redusert bu-emne. Asylsøkarar i asylmottak, arbeidsinnvandrarar med avgrensa norskkunnskap og sikkerheitskultur, og andre som i liten grad kan kommunisera på eit skandinavisk språk eller engelsk, er òg tekne med i omgrepet særskilt risikogruppe.

I tillegg vert fleire store bygg og anlegg tidvis nytta til samling av mange menneske, og der bygningane i nokre tilfelle vert brukt til formål dei ikkje er tiltenkt. Idrettshaller vert til dømes nytta til konsertar og andre arrangement. Hå brannvesen har gjennomført risikovurderingar for å identifisera særskilte brannområde blant offentlege bygg og anlegg. Objekta med størst risiko for storbrann er asylmottak, fengsel, omsorgsbustader og institusjonar samt overnattingsstader.

Nr.	Hending
15	Brann i offentlege bygg og anlegg (B13, H9, O3)

Eksisterande tiltak

- ✓ Kommunal brannberedskap
- ✓ Gjennomføra branntilsyn i risikoobjekt/risikogrupper
- ✓ Utfører objekttilsyn og objektplanar
- ✓ Informasjons- og motivasjonstiltak
- ✓ Feiing og tilsyn i bustad/ fritidsbustad
- ✓ Internkontrollsystem
- ✓ Tilstreккеleg dimensjonert og organisert brannvesen/brannordning
- ✓ Tekniske-, bygningsmessige- og branntekniske tiltak (aktive og passive)

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
E	>1 gong i løpet av 10 år	> 10 %	Svært høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrringar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
3	3	1	2	1	1	2
15	15	5	10	5	5	10

Vurdering

Ein storbrann i offentlege bygg og anlegg er svært sannsynleg, og vil kunna medføra middels konsekvensar for liv og helse og små konsekvensar for forstyrring i dagleglivet og materielle verdiar. Konsekvensane for natur og miljø er svært små.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har god tilgang på relevante data.

Styrbarheit

Høg – Mange iverksette tiltak ved naudetatar og brannførebyggjande.

Tiltak

- ✓ Vidareføra eksisterande tiltak og brannførebyggjande arbeid retta mot særskilte brannobjekt og tilsyn av desse.
- ✓ Vurdera anskaffing av evakueringsmasker til uttak på røykdykkarapparata.
- ✓ Følgja opp DSB sine føringar etter NOU Trygg hjemme, og prioritera utsette grupper.
- ✓ Oppretthalda brannstasjonsstruktur i høve krava til innsatstid.

Brann i verna kulturmiljø og freda kulturminne

Brann i eldre tettliggende trehusbygningar medfører stor risiko for hurtig spreiding til fleire bygningar og utvikling til ein øydeleggende storbrann med tap av miljømessige og historisk verdiar.

Det er relativt tett med verneverdige trehusbygg i Nærbøgata, og det er ei rekke andre kulturminne i Hå, både freda og bevaringsverdige. Kulturminna er eigde av fleire ulike offentlege og private aktørar. For å kunna sikra at desse vert bevarte på ein forsvarleg måte er det naudsynt å identifisera og vurdere kvart objekt. Hå brannvesen har i samarbeid med kulturavdelinga identifisert brannområde blant verneverdige kulturmiljø og freda kulturminne. Det er sett opp ei prioriteringsliste med tanke på redning i tilfelle brann, der freda anlegg slik som mellom anna Obrestad fyr og hamn, kyrkjer og kyrkjegardar er høgast prioriterte. Vidare vil kulturminne med offentleg vern verta prioriterte, før kulturminne i verneklasse A.

Nr.	Hending
16	Brann i verna kulturmiljø og freda kulturminne (B14)

Eksisterande tiltak

- ✓ Kommunal brannberedskap
- ✓ Gjennomføra branntilsyn i risikoobjekt/risikogrupper
- ✓ Utfører objekttilsyn og objektplanar
- ✓ Informasjons- og motivasjonstiltak
- ✓ Feiing og tilsyn i bustad/ fritidsbustad
- ✓ Internkontrollsystem
- ✓ Tilstreккеleg dimensjonert og organisert brannvesen/brannordning
- ✓ Tekniske-, bygningsmessige- og branntekniske tiltak (aktive og passive)

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
C	1 gong i løpet av 50 til 100 år	1–2 %	Middels

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
3	3	1	3	1	5	1
9	9	3	9	3	15	3

Vurdering

Ein brann i verneverdig kulturmiljø og freda kulturminne er middels sannsynleg, og vil kunna føra til svært store konsekvensar for kulturmiljø og middels konsekvensar for liv og helse, og forstyrningar i dagleglivet. Konsekvensane for grunnleggande behov, naturmiljø og materielle verdiar er svært små.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har god tilgang på relevante data.

Styrbarheit

Høg – Mange iverksette tiltak ved naudetatar og brannførebyggande.

Tiltak

- ✓ Gjera risikovurderingar av sårbare kulturmiljø og kulturminne meir detaljerte.
- ✓ Vidareføra eksisterande beredskap og brannførebyggande arbeid retta mot kulturmiljø og freda kulturminne.
- ✓ Etablere og formidle felles informasjon frå brann og kulturavdelinga om brannførebygging til eigarar av verneverdige bygningar og anlegg.
- ✓ Oppretthalda brannstasjonsstruktur i høve krava til innsatstid.

Arrangementsulykker

Kvart år er Hå kommune vertskap for arrangement innan kultur og idrett som samlar eit stort tal besøkande. Døme på slike arrangement kan vera konsertar, messer, speidarleirar og idrettsarrangement, slik som The Tall Ship Races og Sommertoget.

Store arrangement stiller strenge sikkerheitskrav til arrangørane. Internasjonalt har det vore ei rekke store og alvorlege ulykker under arrangement dei seinare åra. DSB har utarbeidd ein rettleiar om sikkerheit ved store arrangement som skal bidra til å førebygge ulykker der store menneskemengder er samla. Rettleiaren er utarbeidd i samarbeid med Politidirektoratet, Mattilsynet, Helsetilsynet, Arbeidstilsynet, Direktorat for byggkvalitet og Vegdirektoratet. I tillegg har Norsk Rockforbund delteke i arbeidet.

Nr.	Hending
17	Arrangementsulykker (B15, H11)

Eksisterande tiltak

Krav om utarbeidelse av sikkerhetsplan (arrangør) i forbindelse med arrangementer
Tilsyn, inspeksjon og oppfølging fra tilsynsmyndigheter (f.eks. brann, politi og kommunen)

Tilstrekkelig dimensjonering av brann- og redningsvesenet (i sesongen)

Dykkerberedskap med vaktordning (arrangør, ved behov)

Gode informasjonsrutiner/ befolkningsvarslings

Samordna søknad om arrangement via kommunens hjemmesider, hvor alle relevante myndigheter er samlet.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
C	1 gong i løpet av 50 til 100 år	1–2 %	Middels

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
3	3	1	1	1	1	1
9	9	3	3	3	3	3

Vurdering

Ei arrangementsulykke er middels sannsynleg og vil kunna føra til middels konsekvensar for liv og helse, og svært små konsekvensar for stabilitet, natur og miljø og materielle verdiar.

Usikkerheit

Låg – Relevante data og erfaringer er tilgjengeleg, hendelsen er godt forstått og det er stor semje blant ekspertane.

Styrbarheit

Høg – Hendinga har skjedd fleire gonger andre stadar.

Tiltak

- ✓ Ta initiativ til tverrfagleg samarbeid for å sikra at større arrangement vert risikovurdert og gjennomførast i høve nasjonal rettleiar.
- ✓ Kulturavdelinga utarbeider meir detaljerte og fagspesifikke risiko- og sårbarheitsanalysar for større arrangement i regi av kommunen.
- ✓ Vidareføra eksisterande arbeid retta mot utlån av kommunal grunn til arrangement.

Tilsikta hendingar

Ei tilsikta uønskt handling er ei hending som skuldast ein aktør som handlar med hensikt. Aktøren si hensikt kan vera å skapa frykt, påføra øydelegging eller å fremja egne interesser.

På bakgrunn av utviklinga i trusselbiletet utarbeider Politiets sikkerheitsteneste (PST) ei årleg trusselvurdering. I siste trusselvurdering frå 2022 vurderer PST at personar med høgreekstrem eller ekstrem islamistisk overbevising vil utgjera den største terrortrusselen mot Noreg, og at desse gruppene vil kunna forsøka å gjennomføra terrorhandlingar. Tilsikta hendingar omfattar òg sabotasje og ulike former for anslag mot samfunnskritisk infrastruktur. IKT-sektoren har òg vist seg å vera sårbar for denne type handlingar.

Terror/sabotasje

Ei terrorhandling er ulovleg bruk av, eller trussel om bruk av makt eller vald mot personar eller eigedom, i eit forsøk på å leggja press på myndigheiter eller befolkning eller samfunnet elles for å oppnå politiske, religiøse eller ideologiske mål. Ofte har terrorisme internasjonale forgreiningar, men angrepet utført av ein nordmann oppvaksten i Noreg 22. juli 2011, synte at terrorisme òg kan ramma innanfrå.

Sabotasje kan definerast som tilsikta øydelegging, lamming eller driftsstopp av utstyr, materiell, anlegg eller aktivitet, eller tilsikta uskadeleggjering av personar, utført av ein eller for ein framand stat, organisasjon eller gruppering. Sabotasje kan utførast som dataangrep eller innbrot i prosess- og styringssystem som kan gi kontroll over viktige funksjonar i samfunnet, som til dømes kraftproduksjon, vassforsyning og reinseanlegg. Det er vanskeleg å vita sikkert kva konsekvensar eit angrep mot viktige samfunnsfunksjonar kan få. Truleg vil denne type angrep førekoma oftare og i meir alvorleg grad framover, enn kva som har vore tilfelle til nå.

Nr.	Hending
18	Terror/sabotasje (B16, H12, H16, I1, T1)

Eksisterande tiltak

- ✓ Sør-Vest politidistrikt har kriminalitetsforebyggjande handlingsplan.
- ✓ Sør-Vest politidistrikt har et samarbeid mellom kommunen, arrangør og andre samvirkeaktørar som omfattar ROS-analyse og beredskapsplanar for offentlege arrangement.
- ✓ Samarbeid av sikkerheitstiltak mellom arrangør og naudetatar.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
C	1 gong i løpet av 50 til 100 år	1–2 %	Middels

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
5	4	5	5	2	2	3
15	12	15	15	6	6	9

Vurdering

Det vurderast som middels sannsynleg at Hå vil kunna verta ramma av ei alvorleg terror- eller sabotasjehandling. Skulle dette skje vil det kunna få store til svært store konsekvensar for liv og helse og stabilitet. Konsekvensane for natur og miljø vil vera små og middels for materielle verdiar.

Usikkerheit

Høg – Usikkerheit om kva hending, om ho vil inntreffa, og eventuelt når.

Styrbarheit

Låg – Kommunen har i liten grad moglegheit til å påverka situasjonen, kun gjera sikkerheitsmessige tiltak i forkant og påverka det som skjer i ettertid.

Tiltak

- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande beredskapstiltak og alarmsystem.
- ✓ Gjennomføra risikoanalyse for bygg og tilgjenge til bygg.
- ✓ Vurdera låsesystem for å stenga av enkelte avdelingar.
- ✓ Vurdera panikkalarm i enkelte tenester.
- ✓ Rutinar for å identifisera risikopersonar og korleis desse skal følgast opp.

Pågåande livstruande vald

Helsedirektoratet definerer ein pågåande livstruande vald-aksjon (PLIVO) som «...en pågåande situasjon hvor en eller flere gjerningspersoner utøver livstruende vold med våpen og farlige gjenstander mot flere uskyldige personer og hvor politiet skal gå i direkte innsats for å nøytralisere gjerningspersonen for å redde liv». Hendinga i Kongsberg oktober 2021, og i Oslo juni 2022 er eksempel på PLIVO.

Skyting på skular skjer relativt hyppig i USA og tek eit stort tal menneskeliv kvart år. Det har ikkje vore liknande tilfelle av skyteepisodar på skular eller andre institusjonar i Noreg. Erfaringane frå hendingane den 22. juli 2011 og fleire episodar med skuleskyting i Sverige, Finland og Tyskland dei seinare åra, har vist at trusselen òg kan vera aktuell i Noreg. Det er utarbeidd nasjonale prosedyrar som beskriver operative prosedyrar som er ment å vera retningsgivande for naudetatane sitt samvirke ved pågåande livstruande vald. Prosedyrane er utforma på ein heilskapleg måte og har til hensikt at naudetatane skal kunna bruke prosedyrane på same måte uavhengig av geografi og ressurstilgang.

Nr.	Hending
19	Pågåande livstruande vald (B17, H13, H15, O4, O6, S2)

Eksisterande tiltak

- ✓ Politi og brann har saman med dei andre naudetatane gjennomgått kurs/opplæring for takling av PLIVO-hendingar
- ✓ Kommunen har eigen politikontakt for kriminalitetsførebyggjande arbeid
- ✓ Samhandlingsøvinga med politiet
- ✓ Beredskapsplanar for trusselhendingar, varsling, informasjons- og kommunikasjonstiltak, evakuering og psykososialt kriseteam
- ✓ Samordning av lokale kriminalitetsførebyggjande tiltak (SLT)

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
D	1 gong i løpet av 10 til 50 år	2-10 %	Høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggand e behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
3	3	1	3	1	1	1
12	12	4	12	4	4	4

Vurdering

At Hå kommune vil kunna oppleve pågåande livstruande vald er vurdert til å ha høgt sannsyn. Konsekvensane vil vera store for liv og helse og for forstyrningar i dagleglivet. Konsekvensane vil vera svært små for grunnleggande behov, natur og miljø, og materielle verdiar.

Usikkerheit

Høg – Politiet handterer situasjonen, men det er vanskeleg å vite utfallet og ha kontroll på situasjonen.

Styrbarheit

Låg – Kommunen har i samarbeid med politi moglegheit til å inngå dialog og forebygge i forkant, men har begrensa moglegheit til å avverge hendinga.

Tiltak

- ✓ Låg terskel for varsling ved bekymring i forkant.
- ✓ Ha gode evakueringsplanar og som er tilrettelagde for bygg og klientell, og ut frå lokalisering.
- ✓ Kjenne til varslingsrutinar og sikkerheitssystem.
- ✓ Gjennomføra øvingar på tvers av sektorar.
- ✓ Gjennomføra ROS-analyse for dei mest utsette tenestene.
- ✓ Gjennomgå og sikra systematikk i TMV-opplæring.

Kriminelle handlingar utført av tilsette

Kommunalt tilsette vert dømt eller sikta for kriminelle handlingar i si teneste for Hå kommune. For enkelte tilsette kan òg kriminelle handlingar som vert utførte utanom funksjonen deira i kommunen vera av stor betydning for kommunen.

Kommunalt tilsett vert dømt eller sikta for korrupsjon, underslag, grov vald, drap, seksuelle overgrep, tjuveri frå arbeidsgivar eller tenestemottakar, dokumentforfalsking, bevisst øydelegging av data, og misbruk av data. Tilsette forgriper seg på barn. Dette kan vera barn i eininga eller andre barn utanfor eininga.

Nr.	Hending
20	Kriminelle handlingar utført av tilsette (B18, H14, O5)

Eksisterande tiltak

- ✓ Beredskapsplanar for trusselhendingar, varslings-, informasjons- og kommunikasjonstiltak, evakuering og psykososialt kriseteam
- ✓ Organisatoriske tiltak (f.eks. rutinar, prosedyrar og instruks)
- ✓ Samhandlingsøvingar med politiet

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
D	1 gong i løpet av 10 år til 50 år	2-10 %	Høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrringar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
2	1	1	1	1	1	1
8	4	4	4	4	4	4

Vurdering

Det har høgt sannsyn at Hå kommune vil kunna oppleve at tilsette vert dømt eller sikta for kriminelle handlingar, til dømes at tilsette forgriper seg på barn direkte eller indirekte. Ei slik hending fører sjeldan til død, men vil uansett vera alvorleg og kan verka negativt på den psykiske helsa til offeret, omgivnadar og gjerningsperson. Kriminelle handlingar vil i stor grad gå ut over kommunen sitt omdømme og medføra redusert tillit til tilsette og politikarar. Konsekvensane vil vera svært små for grunnleggande behov og for forstyrringar i dagleglivet, natur og miljø, og materielle verdiar.

Usikkerheit

Middels - Politiet handterer situasjonen, men det er vanskeleg å vite utfallet og å ha kontroll på situasjonen.

Styrbarheit

Låg - Kommunen har i samarbeid med politi moglegheit til å inngå dialog og forebygge i forkant, men har begrenset moglegheit til å avverge hendinga.

Tiltak

- ✓ Rutinar for innlåsing av nøklar og tilgangar ved private og offentlege bygg.
- ✓ Sikra oppfølging og vedlikehald av eksisterande tiltak.
- ✓ For å hindra kriminelle handlingar er det viktig med gode rutinar med omsyn til politiattest.
- ✓ Bygningsmassen må vera tilpassa for i størst mogleg grad førebygga overgrep.
- ✓ Praksis må vera tilpassa, slik at ikkje barn er unaudsynt alene med vaksne.
- ✓ Ha ein gjennomtenkt kommunikasjonsstrategi og handlingsplan.

Tele- og IKT-svikt/datainnbrot

Svikt i IKT-infrastruktur og system kan mellom anna henda ved datainnbrot, maskinvarefeil, programvarefeil, virus, bortfall av straum, naturkatastrofar, terrorhendingar, kabelbrot/linjebrot, solstorm, brann, vasslekkasjar og atmosfæriske forstyrringar. For kommunane kan langvarig bortfall av Telecom/IKT-infrastruktur vera kritisk for å halda i gong tenesteproduksjon og overordna funksjonar som arkiv, økonomistyring og informasjon. Andre kritiske situasjonar kan vera at uvedkomande tek seg inn i pasientbehandling eller kommunale møter som vert avhaldne digitalt. Andre kommunar har opplevd at datanettverk vert låst og at kommunen vert forsøkt pressa til å betala for å få det opp å gå igjen. Situasjonane kan få fleire følgjehendingar som kan gje alvorlege konsekvensar for liv og helse. Manglande moglegheit til å varsle naudetatane på naudnummera ved akutte hendingar, ikkje moglegheit til å rekvirera ambulanse på vanleg måte, mangelfull kommunikasjon og koordinering mellom naudetatane fordi naudnettet berre fungerer lokalt, samt redusert effektivitet og utsett pasientbehandling innan helse- og omsorgssektoren. Bortfall av Telecom/IKT kan slik føra til dødsfall og skadar på grunn av forsinka redningsinnsats frå brannvesen og politi, og planlagde behandlingar kan verta utsett på grunn av redusert effektivitet og mogleg feilbehandling som følgje av manglande tilgjenge på kjernejournalar, epikriser og laboratoriesvar.

Nr.	Hending
21	Tele- og IKT-svikt/datainnbrot(H16, H17, I2, I3, S5,)

Eksisterande tiltak

- ✓ Statsforvaltaren har samordningsfunksjon.
- ✓ Kontinuerlig sikkerhetsarbeid.
- ✓ Vedlikeholdsprosedyrer og backuprutiner på server.
- ✓ Beredskapsplanar i verksemdene og fagsystema.
- ✓ Kommunen sin overordna beredskapsplan.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
E	>1 gong i løpet av 10 år	2-10 %	Høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrringar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
2	2	1	2	1	1	3
10	10	5	10	5	5	15

Vurdering

Det er høgt sannsyn for langvarig bortfall av Telecom/IKT. Det vil få konsekvensar for det skybaserte telefonsystemet/callsenteret vårt. Moglegheita for kommunikasjon både internt og eksternt vert svekka. Gode backup-løysingar.

Usikkerheit

Låg – Relevante data og erfaringer er tilgjengelig, hendinga er godt forstått.

Styrbarheit

Middels – Manuelle rutiner er på plass i dei mest sårbare og kritiske tenestane.

Tiltak

- ✓ Avtale med alternative stader der sentralbordet kan operera.
- ✓ Brannmurar, testing, spegla data over to lokasjonar, sjå moglegheit for mobilnett ved brot av eige fiber, og duplisera serverar. Jamleg testing, monitorering og oppdatering av backup-system, i tillegg til fysisk å flytta backup i safe.
- ✓ Informasjon til befolkninga kan gis via lokalradio, bruka AMK til informasjon.

Andre hendingar

«Andre hendingar» er i denne samanhengen uønskte hendingar som ikkje fell inn under ovannemnde kategoriar.

Forureina drikkevatt

Forureining av drikkevatt er eit stort problem på verdsbasis, med ei rekke forskjellige forureiningskjelder slik som skadelege mikroorganismar eller farlege stoff. Dette kan medføra både lettare og alvorlege sjukdommar, avhengig av type og mengd forureining. IVAR er ansvarleg leverandør av drikkevatt til kommunen, medan Hå kommune har ansvar for distribusjon av vatnet til innbyggjarane gjennom leidningsnettet.

Forureina drikkevatt kan oppstå ved feilkopling, for høge verdiar av desinfeksjonsmiddel i leidningsnettet, lang opphaldstid, leidningsmaterialet (asbest/jern) lekk ut i drikkevattet, uønskte stoff trenger inn i vassleidning (f. eks. diesel/olje), manglande vassprøve, og insekt og mindre dyr trenger gjennom opningar på høgdebasseng. Mattilsynet si gjennomgang av vassforsyninga syner eit høgt sikkerheitsnivå, og at forureining i eitt punkt av vassforsyninga vil få avgrensa konsekvensar grunna vassbehandlingssystemet. Med unntak av Brusali og Vatnamot har Hå kommune hovudsakleg eit to-forsyningssystem som gir moglegheiter til å redusera konsekvensane av ei forureining gjennom omruting av vassforsyninga.

Nr.	Hending
22	Forureina drikkevatt (H21, T2-T6, T8, T12, T13)

Eksisterande tiltak

- ✓ IVAR sin beredskapsplan
- ✓ Beredskapsplan for vassforsyning
- ✓ Operativ vaktordning innanfor vass og avlaup (VA-vakt)
- ✓ Vassforsyningsreserver (f.eks. høgdebasseng og tankbil)
- ✓ Elektronisk befolkningsvarsling
- ✓ Regelmessige kontrollar for å forhindra innlekking av framandvatn i høgdebasseng.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
D	1 gong i løpet av 10 til 50 år	2-10 %	Høg

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
2	4	4	3	1	1	1
8	16	16	12	4	4	4

Vurdering

Forureina drikkevatt er vurdert å ha høgt sannsyn, og vil kunna gi middels til store konsekvensar for liv og helse, og stabilitet i dagleglivet. Konsekvensane for natur og miljø, og materielle verdiar er svært små.

Usikkerheit

Låg – Relevante data og erfaringar er tilgjengeleg, hendinga er godt forstått og det er stor eining blant ekspertane.

Styrbarheit

Middels – Kommunen kan i nokon grad påverke situasjonen.

Tiltak

- ✓ Vidareføra detaljert og fagspesifikk vurdering av hendinga sitt risikobilete. Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande tiltak og prosedyrar.
- ✓ Oppretthalda jamlege drikkevassprøver både av IVAR og Hå kommune.
- ✓ Nytt SMS-varsling av innbyggjarane.
- ✓ Sikra naudsynt beredskap og vedlikehald på kommunalt nett.
- ✓ Streng rutinar for korleis kopla seg til kommunalt nett.
- ✓ Etablere tilbakeslagssikring.
- ✓ Vurdera å gjennomføra tilstandskontroll av nettet.
- ✓ Laga ein plan for utskifting av gamle leidningar.

Langvarig bortfall av drikkevatt

Langvarig bortfall av drikkevatt kan oppstå ved lengre tids manglande nedbør, leidningsbrot, straumutfall, lite kapasitet på høgdebasseng og leidningsnett, driftsstans i vasspumper eller på grunn av forureining.

IVAR er ansvarleg leverandør av drikkevatt til kommunen. Hå kommune har ansvar for distribusjon av drikkevatt til innbyggjarar i kommunen gjennom sitt leidningsnett. Høgdebasseng skal fungere som reservebuffer for vassforsyning. Ved store vasslekkasjar kan eit høgdebasseng tømmast i løpet av nokre timar. I dag er det høgdebasseng på Håland og Likholen, samt IVAR sitt høgdebasseng i Sirevåg vil sikra vassforsyning for ein kort periode.

Nr.	Hending
23	Langvarig bortfall av drikkevatt (T10-T12, T14, T15)

Eksisterande tiltak

- ✓ Beredskapsplan for vassforsyning
- ✓ Høgdebassenga på Håland og Likholen og IVAR sitt høgdebasseng fungerer som reservebuffer for vassforsyninga.
- ✓ Virksemdsbaserte beredskapsplanar ved bortfall av vassforsyning/avlaup.
- ✓ Operativ vaktordning innanfor vann og avlaup (VA-vakt)
- ✓ Vassforsyningsreserver (f.eks. høgdebasseng og tankbil)
- ✓ Beredskapsplan for informasjons- og kommunikasjonstiltak og varsling.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
C	1 gong i løpet av 50 til 100 år	1–2 %	Middels

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyrningar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
1	1	5	5	1	1	1
3	3	15	15	3	3	3

Vurdering

Langvarig bortfall av drikkevatt er vurdert å ha høgt eller svært høgt sannsyn, og konsekvensane for stabilitet i form av dekking av grunnleggande behov og forstyrningar i dagleglivet er svært store. Konsekvensane for liv og helse, natur og miljø, og materielle verdiar er svært små.

Usikkerheit

Låg – God historikk og kartlegging av hendingar som kan skje i vassforsyninga.

Styrbarheit

Høg – Beredskapsplan for vassforsyninga.

Tiltak

- ✓ Vidareføra detaljert og fagspesifikk vurdering av hendinga sitt risikobilete
- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging, overvaking og vedlikehald av eksisterande tiltak.
- ✓ Sikra naudsynt kapasitet av vassforsyning.
- ✓ Dialog og oppfølging internt og med næringsliv som planlegg større produksjons/forbruk.
- ✓ Tilgang til aggregat ved straumbrot.
- ✓ Vurdera framtidig utviding av høgdebasseng på Likholen.
- ✓ Eventuelt skaffa fleire naudvasstankar.

Langvarig bortfall av straum

Forsyningssikkerheit har fått større merksemd fordi samfunnet og den enkelte sin avhengigheit av straum har auka, og er forventa å auka ytterlegare. Dei siste åra har det vore få store straumbrot i Hå. Langvarige straumbrot som råkar hovuddelen av Hå er sjeldne, men utfall av mindre område er noko meir vanleg. Straumbrot kan skje ved ising på master, sterk vind, flaum, skogbrann, lynnedslag, gravearbeid, rotvelt og teknisk svikt.

Hå sjukeheim og sjukeheimane Klokkarhagen og Vinkelbygget, samt delar av rådhuset har tilgang på aggregat for å sikra naudstraum. For heimebuande eldre og sjuke kan langvarig bortfall av straum få konsekvensar på grunn av avhengigheit av alarmer og tekniske hjelpemiddel som er drivne av straum. Kritisk infrastruktur har som regel naudstraumsforsyning, men det kan oppstå utfall ved langvarige straumbrot. Dette kan føra til svikt i heile eller delar av mobilnettet, og varslingsutstyr for naudetatane. Vidare kan svikt i vedlikehaldslading av naudsynt redningsutstyr vera utfordrande for brannvesenet. Beredskapsmessig kan heilt eller delvis bortfall av straum føra til svikt i vassforsyning og kollaps av data. For industrien kan sjølv korte straumbrot føra til full stans i produksjonen med fare for betydelege økonomiske tap.

Nr.	Hending
24	Langvarig bortfall av straum (B16, H20)

Eksisterande tiltak

- ✓ Statsforvaltaren har samordningsfunksjon.
- ✓ Kommunen sin overordna beredskapsplan, naudstrøm og evakuering.
- ✓ Prioritet i strømforsyninga.
- ✓ Oversikt over brukarane i heimetenesta som er avhengig av straum for medisinsk oppfølging.
- ✓ Kommunale planar for evakuering av personar i omsorg, gamle og sjuke som treng hjelp til daglege rutinar.

Sannsyn

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
C	1 gong i løpet av 50 til 100 år	1–2 %	Middels

Konsekvens- og risikovurdering

Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdiar
Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyringar i dagleglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap
2	2	5	5	1	1	1
6	6	15	15	3	3	3

Vurdering

Langvarig bortfall av straum er middels sannsynleg og vil kunna medføre svært store konsekvensar for dekking av grunnleggande behov og forstyrring i dagleglivet. Det vil vera små konsekvensar for liv og helse, og svært små konsekvensar for natur og miljø, og materielle verdiar.

Usikkerheit

Låg – Kommunen har tilgjenge på relevante data og erfaringar, hendinga er godt forstått og det er semd.

Styrbarheit

Middels – Samfunnet vil i stor grad kunne bidra til løysning, ikkje kommunen aleine.

Tiltak

- ✓ Vidareføra detaljert og fagspesifikk vurdering av hendinga sitt risikobilete saman med Jæren Everk.
- ✓ Sikra forsvarleg oppfølging og vedlikehald av eksisterande tiltak, inkludert naudstraumforsyning for kritisk tenesteproduksjon, inkludert naudstraumaggregat som syt for at vatn kan pumpast til høgdebasseng, og aggregat i viktige stasjonar knytt til vassforsyning.

Samla vurdering av risikobiletet

Tabellen på neste side syner eit samanstillt risikobilette for alle hendingar og konsekvenskategoriar som har inngått i kommunen sin overordna ROS-analyse.

Føremålet med tilnærminga som er brukt i analysen er å skapa eit avgjerdsgrunnlag for kva prioriteringar som bør gjerast i samfunnstryggjeleiksarbeidet. Vurderingane som har vorte gjort i samband med sannsyns- og konsekvensvurderingane mogleggjer dette, men gjer at mange av hendingane vert beskrivne som raude hendingar. Raude hendingar betyr at Hå-samfunnet må gjera systematiske tiltak for å forsøka å redusera risikoen som er forbunden med desse. Det at hendingane er raude inneber ikkje automatisk at det er farleg å gjennomføra dei aktivitetane som hendingane tek føre seg. På same vis tyder ikkje grøn farge naudsynlegvis at ei hending er ufarleg for Hå-samfunnet, men at kombinasjonen av konsekvens og sannsyn medfører at dei bør prioriterast lågare i samfunnstryggjeleiksarbeidet.

Beskrivingane av hendingane er på eit overordna nivå med aggregerte hendingar frå dei ulike sektorane. Kvar overordna hending har referanse til risiko- og sårbarheitsanalyse på sektornivå. Det fører til at det er vanskeleg å presentera eit meir nyansert risikobilette. Risikobiletet kan sjå annleis ut enn dersom meir detaljerte hendingsbeskrivingar hadde vortne presenterte.

Oppsummert peikar desse hendingane seg ut med eit særleg alvorleg risikobilette som viser tre eller fleire raude celler:

I kategorien **naturhendingar**; ekstremvêr, pandemi og skogbrann/utmarksbrann. For ekstremvêr er risikoen for alle konsekvenskategoriar vurdert som uakseptabel, med unntak av dødsfall, langtidsskadar på naturmiljø og økonomiske konsekvensar som er vurdert som tolerabel. Ekstremvêr er òg blant dei mest alvorlege hendingane som er vurderte i heile analysen. Pandemi er vurdert til å ha høg risiko for konsekvenskategoriane liv og helse og forstyrningar i dagleglivet. Skogbrann er totalt sett vurdert med uakseptabel risiko for skadar og sjukdom, forstyrningar i dagleglivet og langtidsskadar på naturmiljø.

I kategorien **store ulykker** er det særleg skipsfartsulykker som peikar seg ut med eit alvorleg risikobilette. Hendinga er vurdert med uakseptabel risiko for liv og helse og langtidsskadar på naturmiljø.

I kategorien **tilsikta hendingar** er terror/sabotasje vurdert å vera hendinga med størst risiko. Konsekvenskategorien knytt til liv og helse i form av dødsfall og stabilitet i form av manglande grunnleggande behov og forstyrningar i dagleglivet er vurdert å vera uakseptabel. Òg den beslektta hendinga pågåande livstruande vald har eit alvorleg risikobilette særleg knytt til liv og helse.

Samla vurdering av risikobiletet										
Type	Nr.	Hending	Liv og helse		Stabilitet		Natur og miljø		Materielle verdier	
			Dødsfall	Skadar og sjukdom	Grunnleggande behov	Forstyringar i dagliglivet	Langtidsskadar naturmiljø	Langtidsskadar kulturmiljø	Økonomisk tap	
Naturhendingar	1	Ekstremvær (nedbør, vind)	10	15	15	25	10	15	10	
	2	Flaum/overvatn	8	12	12	20	8	16	8	
	3	Epidemi	10	20	5	5	5	5	5	
	4	Pandemi	20	20	4	16	4	4	4	
	5	Smittsom dyresjukdom	5	15	5	10	5	5	20	
Store ulykker	6	Skogbrann/utmarksbrann	5	15	5	15	15	5	5	
	7	Trafikkulukker	15	15	5	10	5	5	10	
	8	Jernbaneulukker	12	16	4	20	4	4	8	
	9	Luffartsulukker	15	15	3	9	3	3	6	
	10	Skipsfartsulukker	20	16	4	4	16	8	4	
	11	Industriulukker	9	12	9	9	9	3	6	
	12	Forureining/oljeutslepp	5	10	5	10	15	15	10	
	13	Atomulykke/eksponering for radioaktivitet	6	12	12	9	12	3	3	
	14	Brann i bygningar og anlegg	15	10	5	15	5	5	5	
	15	Brann i offentlege bygningar og anlegg	15	15	5	10	5	5	10	
Tilsikta hend.	16	Brann i verna kulturmiljø og freda kulturminne	9	9	3	9	3	15	3	
	17	Arrangementsulukker	12	12	3	3	3	3	3	
	18	Terror/sabotasje	15	12	15	15	6	6	9	
	19	Pågåande ivstruande vald	12	12	4	12	4	4	4	
	20	Kriminelle handlingar utført av tilsette	8	4	4	4	4	4	4	
	21	Tele- og IKT-svikt/datainnbrot	10	10	5	10	5	5	15	
	22	Forureina drikkevatt	8	16	16	12	4	4	4	
	23	Langvarig bortfall av drikkevatt	3	3	15	15	3	3	3	
	24	Langvarig bortfall av strøm	6	6	15	15	3	3	3	

Andre hend.

Omgrep og metode

Nedanfor vert det gjort greie for omgrep som er nytta, og vist kva som er lagt til grunn i vurderingane av dei uønskete hendingane.

Sannsynskategoriar

Under er det gitt eit døme på sannsynskategoriar. Målet med å etablere sannsynskategoriar er å skilja dei ulike uønskete hendingane frå kvarandre for å få ei spreiding i risiko- og sårbarheitsbiletet som igjen kan gi grunnlag for prioriteringar.

Kategori	Tidsintervall	Sannsyn (per år)	Forklaring
E	>1 gong i løpet av 10 år	> 10 %	Svært høg
D	1 gong i løpet av 10 til 50 år	2–10 %	Høg
C	1 gong i løpet av 50 til 100 år	1–2 %	Middels
B	1 gong i løpet av 100 til 1 000 år	0,1–1 %	Låg
A	Sjeldnare enn 1 gong i løpet av 1 000 år	< 0,1 %	Svært låg

Eit sannsyn på 0,1 % høyrer lågt ut og kan vera vanskeleg å forhalda seg til. Viss alle kommunar var like, svarar det til over 35 % sannsyn for at hendinga vil henda i ein av landets over 350 kommunar. Det vert i snitt ei hending kvart 3. år på landsbasis. Dersom ei alvorleg tankbilulykke vert vurdert å henda kvart 100. år for ein gjennomsnittskommune, så vil dette bety at ei slik hending kan henda tre-fire gonger i løpet av eitt år på landsbasis. Ein må då vurdere om dette høyrer fornuftig ut når ein angir sannsynet for ei bestemd hending i ein kommune.

Usikkerheit

Usikkerheit seier noko om kunnskapsgrunnlaget for vurderingane av risiko- og sårbarheita av hendinga. Usikkerheita vert vurdert som høg dersom det ikkje er tilgjenge på relevante data, eller om tilgjengeleg informasjon er upåliteleg, dårleg forstått eller om det er ueinigheit blant dei som gjer vurderinga. Dersom det motsette er tilfelle vert usikkerheita vurdert som låg.

Styrbarheit

Styrbarheita seier noko om kva grad kommunen kan styra risikoen knytt til den aktuelle hendinga. Styrbarheita vert vurdert som låg, middels eller høg.

Samfunnsverdiar og konsekvenstypar

Konsekvenskategoriar

Nedanfor er det angitt konsekvenskategoriar for dei ulike konsekvenstypane. Målet med å etablere konsekvenskategoriar er å skilja dei ulike uønskte hendingane frå kvarandre når det gjeld alvorgrad slik at det kan gi underlag for prioritering. Det er ikkje hensikta å samanlikna mellom konsekvenstypar eller verdiar. Me skal altså ikkje vega liv og helse opp mot natur og miljø. Kategoriane er talfesta frå 1–5 der 5 er det mest alvorlege.

Kategori	Forklaring
5	Svært store
4	Store
3	Middels
2	Små
1	Svært små

Inndeling i konsekvenskategoriar, både talet på kategoriar og tilhøyrande verdiar, må tilpassast kvar enkelt kommune mellom anna basert på storleiken på kommunen. Dette betyr at ein kommune med få innbyggjarar kan ha ein heilt annan verdi på mest alvorlege konsekvenskategori enn tilsvarende kategori for ein stor kommune.

Liv og helse

Kategori	Dødsfall
5	>10
4	6-10
3	3-5
2	1-2
1	Ingen

Kategori	Skadar og sjukdom
5	>100
4	20-100
3	6-20
2	3-5
1	1-2

Stabilitet – Manglande dekning av grunnleggande behov

Befolkninga manglar mat, drikkevatt, varme og medisinar som følgje av hendinga. Konsekvenskategoriane 1–5 kan angivast som ein kombinasjon av talet på personar ramma av hendinga og varigheit:

Mengd ramma Varigheit	< 50 personar	50-200 personar	200-1 000 personar	> 1 000 personar
> 7 dagar	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
2-7 dagar	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
1-2 dagar	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
< 1 dag	Kategori 1	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 2

Stabilitet – Forstyrningar i dagleglivet

Befolkninga får ikkje kommunisert via ordinære kanalar, kjem seg ikkje på jobb eller skule, manglar tilgang på offentlege tenester, infrastrukturar og varer.

Konsekvenskategoriane 1-5 kan angivast som ein kombinasjon av talet på ramma personar og varigheit:

Tal berørte Varigheit	< 50 personar	50-200 personar	200-1 000 personar	> 1 000 personar
> 7 dagar	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
2-7 dagar	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
1-2 dagar	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
< 1 dag	Kategori 1	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 2

Natur og miljø – Skade på naturmiljø

Konsekvenskategoriar 1-5 for skade på naturmiljø kan nemnast som ein kombinasjon av geografisk utbreiing og varigheit på skade. Utreiing kan nemnast som eit område i km² eller som lengd, til dømes km kystlinje.

Mengd ramma Varigheit	< 3 km ² /km	3-30 km ² /km	30-300 km ² /km	> 300 km ² /km
> 10 år	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
3-10 år	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4

Natur og miljø – Skade på kulturmiljø

Tap og/eller permanent forringing av kulturmiljø/kulturminne kan nemnast ut frå fredingsstatus/verneverdi og grada av øydelegging:

Fredingsstatus/verneverdi Grad av øydelegging	Verneverdige kulturminne	Verneverdige kulturmiljø	Freda kulturminne	Freda kulturmiljø
Omfattande øydelegging	2	3	4	5
Avgrensa øydelegging	1	2	3	4

Definisjonar kulturminne

Freda kulturminne

Eit freda kulturminne er eit kulturminne som styresmaktene tillegg så stor verdi at det må bevarast for ettertida. Eit freda kulturminne er automatisk freda eller vedtaksfreda. Ei freding er den strengaste forma for vern. Freding inneber at inngrep/endingar må godkjennast av styresmaktene. Lova som vert nytta ved freding av kulturminne er kulturminnelova.

Verneverdig kulturminne

Eit verneverdig eller bevaringsverdig kulturminne er eit kulturminne som har gjennomgått ei kulturminnefagleg vurdering og er identifisert som verneverdig. Dei mest verneverdige kulturminna er av nasjonal verdi. Det er først og fremst desse som vert freda etter kulturminnelova. Kulturminne kan òg ha regional eller lokal verdi. Normalt vil det vera kommunen som sikrar vern av slike kulturminne ved hjelp av plan- og bygningslova. Ein annan måte å markera at eit kulturminne er verneverdig på, er listeføring.

Kulturmiljø

Eit område der kulturminne inngår som del av ein større heilskap eller samanheng. Òg naturelement med kulturhistorisk verdi kan inngå i eit kulturmiljø.

Materielle verdiar

Direkte kostnadar som følgje av hendinga i form av økonomiske tap knytt til skade på eigedom, handtering og normalisering.

Kategori	Økonomisk tap
5	> 150 mill. kroner
4	30 - 150 mill. kroner
3	3 - 30 mill. kroner
2	300 000 - 3 mill. kroner
1	< 300 000 kroner

Risikoreduserande tiltak

Ein viktig del av risiko- og sårbarheitsanalysar er å identifisera risikoreduserande tiltak for kvar uønskt hending. Desse vil anten vera førebyggjande (sannsynsreduserande) eller skadereduserande (konsekvensreduserande). I den heilskaplege risiko- og sårbarheitsanalysen vil tiltaka gjerne omfatta forslag om gjennomføring av temaspesifikke analysar på eit underordna nivå. Slike spesifikke analysar vil vera naudsynte for å oppnå ei meir detaljert forståing av risikoen, og for å redusera uvissa som er knytt til den heilskaplege risikovurderinga. Til dømes vart det i samband med analyse av den uønskte hendinga Brann i verneverdige kulturmiljø og freda kulturminne i 2016 avdekt eit behov for at brannvesenet saman med kulturavdelinga skulle gjennomføra meir detaljerte og fagspesifikke risikovurderingar av sårbare kulturmiljø og kulturminne i Hå kommune.

Der det har vore mogleg er det foreslått konkrete tiltak som bør vurderast sett i verk. Som oppfølging av risiko- og sårbarheitsanalysen vil det verta gjort nærare vurderingar av risikoreduserande tiltak for kvar enkelt hending. For somme av hendingane vil kommunen sitt handlingsrom til å handtera risikoen åleine vera avgrensa. Dette vil særleg gjelda moglegheita til å gjennomføra sannsynsreduserande tiltak knytt til enkelte naturhendingar og tilsikta handlingar. Mange tiltak vil òg krevja eit omfattande samarbeid med nasjonale styresmakter og eksterne aktørar som kommunen ikkje har direkte påverknadsmoglegheit på.

Samanstilling av sannsyn og konsekvens

Det er nytta ei risikomatrise for å visa samanhengen mellom dei ulike vurderte hendingane, og for å synleggjera det heilskaplege opplevde risikobiletet for samfunnet.

Ei risikomatrise vert normalt delt inn i tre kategoriar; ein kategori der risikoen vert vurdert som høg, ein kategori der risikoen vert vurdert som middels og ein kategori der risikoen vert vurdert som låg. Desse kategoriane er i risikomatrisa for denne risiko- og sårbarheitsanalysen fargelagt som raud for høg risiko, gul for middels, og grøn for låg risiko. Plasseringa av dei uønskte hendingane i risikomatrisa vert bestemte av produktet av verdien for sannsyn multiplisert med verdien for konsekvens, som tidlegare gjort greie for.

Svært store konsekvensar	5	10	15	20	25
Store konsekvensar	4	8	12	16	20
Middels konsekvensar	3	6	9	12	15
Små konsekvensar	2	4	6	8	10
Svært små konsekvensar	1	2	3	4	5
	Svært lågt sannsyn	Lågt sannsyn	Middels sannsyn	Høgt sannsyn	Svært høgt sannsyn

Fargekodane i risikomatrissa viser kva som vert beskrive som «uakseptabel», «tolerabel» og «akseptabel» risiko. Ei hending i «raud sone» inneber at det må vurderast å gjennomføra tiltak for å førebyggja risiko og/eller setja i gong beredskapstiltak for å kunna redusera eit potensielt skadeomfang, i «gul sone» bør det vurderast å gjennomføra tiltak for å redusera risikoen så mykje som mogleg etter ei kost-nyttevurdering. Risikoreduserande tiltak kan òg gjennomførast i «grøn sone» dersom det er formålstenleg og ønskjeleg.

Nivå		Forklaring
	Uakseptabel risiko	Sannsynet for at hendinga kan oppstå er så høg, og konsekvensane ved at ho oppstår er så store, at det må vurderast å gjennomføra førebyggjande tiltak og/eller beredskapstiltak for å redusera sannsynet og/eller konsekvensen.
	Tolerabel risiko	Tiltak bør vurderast for å redusera risikoen så mykje som mogleg, basert på ei kost-nyttevurdering.
	Akseptabel risiko	Risikoen er frå eit samfunnstryggleiksperspektiv teken i vare av ordinære rutinar, ved tilsyn, lovar og forskrifter. Ytterlegare risikoreduserande tiltak kan gjennomførast dersom det er ønskjeleg ut frå økonomiske og praktiske vurderingar.

Plan for oppfølging

Mål for kommunen sitt arbeid

Det er eit mål å skapa eit trygt og robust samfunn – der alle tar ansvar. Hå kommune skal bidra til å skapa eit samfunn som er godt forberedt, og når ting ein sjeldan gong går galt, skal me løfta i lag. For å sikra eit trygt og robust samfunn er målsettinga for samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet i Hå kommune:

- ✓ Hå kommune skal arbeide for å redusera sannsynet for at uønskete hendingar kan oppstå, samt konsekvensane av slike hendingar.
- ✓ Hå kommune skal vera i stand til å handtera uønskete hendingar og i størst mogleg grad redusera konsekvensane av desse.
- ✓ Hå kommune skal sikra eit tenestetilbod som fungerer best mogleg i ein krisesituasjon.

Strategiar

- ✓ Vera budd på å handtera uønskete hendingar med utgangspunkt i den heilskaplege risiko- og sårbarheitsanalysen og overordna beredskapsplan.
- ✓ Gjennomføra øvingar og opplæring, òg på tvers av sektorar.
- ✓ Samarbeida med lokale aktørar for å oppnå eit felles kunnskapsgrunnlag og skapa ei felles forståing av risiko og sårbarheit for eit samordna arbeid med samfunnstryggleik.
- ✓ Fortsetja og utvikla og vedlikehalda risiko- og sårbarheitsanalysane, inkludert kartlegga, systematisera og vurdera sannsynet for uønskete hendingar og korleis desse kan påverka kommunen.

Tiltak for oppfølging og utvikling

Den overordna og heilskaplege risiko- og sårbarheitsanalysen skal primært danna eit avgjerdsgrunnlag for kommunen sine prioriteringar i arbeidet med å redusera risikoen i Hå-samfunnet. Dette tyder i hovudsak å vurdera tiltak på to forskjellige område:

- ✓ Gjennomføring av meir detaljerte og temaspesifikke risikovurderingar for dei hendingane der det er behov for ytterlegare kunnskap om risikoen som finst.
- ✓ Gjennomføring av tiltak for å redusera sannsyn og/eller konsekvens for dei uønskete hendingane der konkrete tiltak er identifiserte.

På bakgrunn av dette har sektorane prioritert tiltaka som skal gjennomførast for å styrka kommunen sitt arbeid med samfunnstryggleik og beredskap. I det følgjande vert prioriterte tiltak presenterte.

Brann

Prioriterte tiltak:

- ✓ *Brann i bygningar og anlegg:* I høve brann vil brannvesenet bruka meir ressursar på førebygging i utsette grupper. Arbeidet har starta med ei kartlegging av dei ulike risikogruppene, etterfølgd av ein plan for oppfølging av dei ulike gruppene. Det vert arbeidd vidare med god oppfølging av desse i eit tett etablert samarbeid med helse.
- ✓ *Brann i verneverdige kulturmiljø og freda kulturminne:* Kommunen har fleire kulturminne og verneverdig bygningar og område. Det er gjennomført ei kartlegging av desse i samarbeid med kulturavdeling, og det er sett opp ei prioritert liste i samband med brann og ulykke. Denne lista er nokså lang, og bør jobbast vidare med for å få spissa/konkretisert den ho ytterlegare.
- ✓ *Skogbrann:* Bustadfeltet i Stokkalandsmarka ligg heilt inntil Haugstadskogen. Området er utsett for vind, og vindretninga er ofte nord-nordvestleg. Den største trugselen er brann når det òg er høg skogbrannindeks. Ein brann vil kunna utvikla seg hurtig, og nedfall av gnister vil raskt spreia seg til bygg. Eit viktig tiltak vil vera å oppretthalda totalforbod mot bruk av open eld heile året i dette området. Vigrestad brannstasjon er utstyrt med CAFS-skumslokkesystem. Slikt utsyr er òg hensiktsmessig ved brann i verneverdige kulturmiljø, freda kulturminne og andre brannar. Gjennomføra god opplæring og auka forståinga blant menneskane innan dette området. Gjennomførast innan 2023.
- ✓ *Jernbaneulykke:* Ved ulykker og innsats på og i nærleiken av jernbanen må straumleidningane jordast for å ivareta sikkerheita til redningsmannskap. Slikt jordingsutstyr var tidlegare med på togsetta, og lokførar var ansvarleg for jordinga. I dag er næraste jordingsutstyr i Stavanger. Det må avklarast kven som skal disponera slikt utstyr, ha ansvaret for slik jording og kven som skal inneha kunnskapen. Gjennomførast innan 2023.

Helse og sosialsaker

Prioriterte tiltak:

- ✓ *Pandemi:* Syta for at erfaringa med covid-19 pandemien vert evaluert og at planane vert oppdaterte i høve dei tiltaka som må på plass. Både det å ha tilstrekkeleg lager av smittevernsutstyr, erfaringar med massevaksinering av befolkning, TISK arbeidet, interkommunal luftvegslegevakt og teststasjon, samarbeid mellom kommuneoverlegar i regionen for å sikra ein leveleg kvardag må sikrast for framtidige pandemiar.
- ✓ *Ulykke veg/bane/luftfart/sjø:* Tilgjengelege ullteppe til akuttovernatting må anten skaffast eller sikrast gjennom samarbeidsavtalar. Gjennomførast innan 2023.
- ✓ *Brann i kommunale institusjonar og/eller bufellesskap:* Hå sjukeheim er den største institusjonen i Hå kommune. Kjøkkenet leverer mat til andre institusjonar og heimebuande i kommunen. Få på plass ein avtale med nabokommunar for levering av mat. Gjennomførast innan 2023.
- ✓ *Mangel på forsyningar - mat, vass, straum, drivstoff:* dei nye planane for legevakta gjer det lite aktuelt å flytta legevakta til Nærbø ved eit eventuelt straumbrot. Det må vurderast å få eit straumaggregat ved legevakta.

IT

Prioriterte tiltak:

- ✓ Ende-til-ende test av backup-system. Gjenoppretta server frå backup, henta ut enkeltfiler og tilsvarande. Gjennomførast årleg.
- ✓ Sjå vidare på støttesystem for å kunna logga utførte tiltak samt få påminning om å gjennomføra regelmessige tiltak.
- ✓ Årleg test av robustheit linjemottak og internettaksess. Sjå på moglegheita for å køyra vidare over mobilnett ved fiberbrot.
- ✓ Månadleg testkøyring av aggregat.
- ✓ Vidare utvikling av monitoreringsløysingar, slik at me får naudsynt og relevant varsling om hendingar og avvik. Kontinuerleg arbeid.
- ✓ Gjennomføra evalueringar etter eventuelle hendingar og avvik.

Landbruk

Prioriterte tiltak:

- ✓ *Smittsamt utbrot*: Utarbeida ein beredskapsplan for informasjonsflyt til jordbruket i samarbeid med Mattilsynet og helsevesen.
- ✓ *Store utslepp*: Kartlegging av risikoanlegg. Jobba med å få vekk eller utbetra anlegg med stor risiko for utslepp. Innan 2025.
- ✓ *Saksbehandlingsfeil*: Kompetanseoppbygging og utarbeida strategi for kvalitetssikring innan 2024.

Næring og hamn

Prioriterte tiltak:

- ✓ Oppretthalda eksisterande beredskap frå brannvesenet og Rogaland brann og redning. Fortløpande.
- ✓ Legga inn fartsgrense i hamna for alle båtar. Innan utgangen av 2023.
- ✓ Oppfølging gjennom tilsyn. Fortløpande.
- ✓ Samarbeid med IUA og Hå brannvesen. Fortløpande.
- ✓ Plass til å anlegga oljelenser nær hamna. Innan utgangen av 2023.
- ✓ Bedriftene rundt er registrert som særskilte brannobjekt. Brannvesenet følger opp rutinar rundt brannførebygging fortløpande.
- ✓ Jamleg synfaring utanfor molo for å sjekka tilstand. Særleg etter ekstremvær.
- ✓ Vurdera krav om at fritidsbåtar som ligg til hamn frå og til gitte datoar ligg på eigar sin kostnad. Innan utgangen av 2023, eller ved etablering av ny småbåthamn.
- ✓ Kommunen/politi kan nyttast ved behov for befolkningsvarsling. Fortløpande.
- ✓ Skilta fartsgrense og fare for utkøyning på kaiområdet. Innan utgangen av 2023.

Opplæring og kultur

Prioriterte tiltak:

- ✓ PLIVO/trusselsituasjon. Person som utfører vald/gisselsituasjon eller truar med dette i eininga. Få inn eksterne foredragshaldarar for alle leiarane i O-K. Gjera ROS-analyse ut frå kvar enkelt eining. Kvar enkelt eining lagar eigen lokal plan.
- ✓ Seksuelle overgrep utført av tilsette. Tilsette forgrep seg på barn. Dette kan vera barn i eininga eller andre barn utanfor eininga. Det vil uansett vera alvorleg. Me må fortsett legga til rette for at tilsette som reagerer på ein annan tilsett si åtferd varslar vidare i linja.
- ✓ Kontinuerleg syta for at rutineane til ei kvar tid er oppdaterte og kjende for alle. Bruke Visma, Compilo og Moava.

Hendingar med mange likskapar:

- ✓ Ein eller fleire brukarar utsette for ei ulykke. Barn og elever vert frakta i bil, buss og tog når det er naudsynt. Ulykker kan skje både før, under og etter transportetappen. Kontinuerleg arbeid.
- ✓ Barn eller elev skadar seg alvorleg eller døyr i leik/aktivitet. Denne hendinga tar for seg at eit barn eller ein elev skadar seg alvorleg eller dør. Dette kan skuldast risiko både i aktivitet i eininga, som leik, aktivitet, soving mv. Det kan òg utgjera ein risiko utanfor eininga, som transport, tur, bading mv. Kontinuerleg arbeid.
- ✓ Eitt eller fleire barn forsvinn. Eit barn eller ein elev kan rett som det er koma bort frå dei andre. Dette kan vera med hensikt eller ikkje med hensikt. Forsvinninga kan skje i eininga eller når gruppa er på tur og aktivitet utanfor eininga. Kontinuerleg arbeid.

Serviceorget

Prioriterte tiltak:

- ✓ Delta på kurs i aggresjonsdempande handtering.
- ✓ Liste over forsterka telefongruppe.
- ✓ Årleg øving i førstehjelp og hjartestartar, månadleg repetering i avdelingsmøte.
- ✓ Gjennomgang av plan ein gong i året.
- ✓ Øva på varsling og tilkalling av hjelp på rådhuset.

Tekniske saker og næring

Prioriterte tiltak:

- ✓ *Innbrot i høgdebasseng:* Syta for rutinemessig kontroll av høgdebasseng kvart kvartal på låsesystem og installert alarmsystem. Ved inspeksjon og kontroll, skal ein òg vera merksam på andre forhold som tomme kanner eller gjenstandar som kan tyda på at nokre har hatt til hensikt å påverka vasskvaliteten. Utført kontroll skal dokumenterast i dagbok-funksjon i Gemini. Påminning i samband med årleg gjennomgang av revidert beredskapsplan for vassforsyning i Hå kommune.
- ✓ *For liten kapasitet på basseng:* Følgje opp IVAR si prosjektering og framdriftsplan av nytt større høgdebasseng på Håland. Internt samarbeid med utbyggingsavdelinga knytt til prosjektet. Intern oppfølging med utbyggingsavdelinga og bruk av Epanet for å vurdere utvida kapasitet på Likholen. Basseng i Sirevåg er relativt nytt og vert drifta av IVAR.
- ✓ *Manglande forsyning av drikkevatn frå IVAR:* IVAR er ansvarleg leverandør av drikkevatn via Jærleidninga som bl.a. forsyner Hå kommune. På same måte som «*For liten kapasitet på høgdebasseng*», vil det vera viktig for kommunen å følgja opp IVAR sin plan og gjennomføring av nytt høgdebasseng på Håland. Det ligg konkrete planar om nye leidningsnett og utbetra forsyningstryggleik knytt til nytt høgdebasseng på Håland. IVAR skal ha beredskapsplan for krisevassforsyning.
- ✓ *Kloakkutslepp under arbeid:* Påminning om rutinar og varsling for arbeid i nærleiken av sårbare resipientar i samband med årleg gjennomgang av revidert beredskapsplan for avløp. Driftsleiar skal alltid kontaktast for ekstra vurdering av naudsynte tryggleikstiltak ved kritisk arbeid.
- ✓ *Stengte vegar:* Inngår som ein del av beredskapsplan for veg og brøyting. Årleg gjennomgang av revidert beredskapsplan, òg inkludert vaktlister, eige utstyr i forkant av vintersesong og kontraktar med eksterne entreprenørar.
- ✓ *Planbehandling:* auka kompetansen gjennom kursdeltaking og intern kompetansedeling. Prioritera at planleggarar får kompetanseheving innan til dømes tema som sikker byggegrunn, flaum- og overvasshandtering. Fortløpande.
- ✓ *Planbehandling:* Fortløpande retta feil ved endring av eldre planar med til dømes manglande KU og ROS.
- ✓ *Planbehandling:* Auka intern samhandling og kontroll av planar ved å etablere faste arbeidsteam.

Samfunnstryggleik og beredskap i planar

Plan- og bygningsloven stiller krav om eit heilskapleg plan og styringssystem. Planlegginga vert sett inn i eit breiare samfunnsperspektiv som legg til rette for styrking og utvikling av den sektorovergripande samfunnsretta planlegginga. Samfunnstryggleik er eit av omsyna loven skal ivareta. § 3-1 bokstav h, seier at planar skal fremja samfunnstryggleik ved å forebygga risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdiar mv].

Kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi handlar om strategiske val knytt til utviklinga av kommunen som organisasjon og samfunn. På bakgrunn av dette skal planbehovet vurderast i kommunestyreperioden. Den heilskaplege risiko- og sårbarheitsanalysen (og risiko- og sårbarheitsanalysane på sektornivå) skal vera eit levende verktøy som vurderast årleg, i samarbeid med relevante aktørar både internt og eksternt. Den heilskaplege risiko- og sårbarheitsanalysen skal revidarest minst kvart fjerde år i etterkant av ny planstrategi.

Kommuneplanens samfunnsdel

I kommuneplanens samfunnsdel tar kommunen stilling til langsiktige utfordringar, mål og strategiar. Hå kommune skal innarbeida eit eige kapittel om samfunnstryggleik og beredskap i kommuneplanen. Mål og strategiar for kommunen sitt arbeid i den heilskaplege ROS-analysen skal innarbeidast i ny kommuneplan. Prioriterte tiltak i plan for oppfølging skal inngå i økonomiplanen og reviderast årleg.

Kommuneplanens arealdel

Arealplanlegging er viktig i oppfølginga av samfunnstryggleiksarbeidet, særleg der heilskapleg risiko og sårbarheitsanalyse har avdekka natur- eller verksemdsfarar. I plan for oppfølging av heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse vert det nemnt tiltak som skal følges opp i arealplanlegging. Til dømes kan funn i heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse følgast opp i kommunen sine ordinære rutinar for arealplanar. Det kan òg følgast opp gjennom detaljerte krav til ytterlegare undersøkingar og risiko- og sårbarheitsanalyser i utbyggingsplanar i område der det er avdekka risiko.

